

EIPF

- ◆ ZATON LIZBONSKE STRATEGIJE
IN PAKTA STABILNOSTI
Jože Mencinger
- ◆ STABILIZIRANJE NA NIZKI RAVNI?
Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak
- ◆ POMOČI POLITIKE TRGA DELA
Tanja Česen
- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

GOSPODARSKA GIBANJA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

413

Ljubljana, april 2009

UREDNIŠKI ODBOR:

Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;

Jani Bekó, Univerza v Mariboru, Maribor;

Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;

Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;

France Križanič, EIPF, Ljubljana;

Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;

Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;

Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2009 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,

Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;

Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 600 izvodih.

Oblikovanje in priprava za tisk, Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

ZATON LIZBONSKE STRATEGIJE IN PAKTA STABILNOSTI 6

Jože Mencinger

5

STABILIZIRANJE NA NIZKI RAVNI ? 12

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Nekaj znakov zaustavljanja prostega pada pri končnem trošenju	15
2. Manjši medletni padec blagovne menjave v marcu	15
3. Slabšanje gospodarske klime se nekoliko umirja	16
4. Industrijska produkcija zanemarljivo višja	18
5. Nihanje v neindustrijskih gospodarskih dejavnostih	19
6. Število brezposelnih za tretjino večje kot pred letom	20
7. Večja enkratna zmanjšanja cen niso opazno spremenila njihove trendne dinamike	22
8. Še naprej visoka bolj dolgoročna realna rast plač	23
9. Drastičen padec donosa od poračunov davka na dobiček	24
10. Krediti stojijo	25
11. Tekoči primanjkljaj zaostaja za lanskim tudi v februarju, neto zunanji dolg stagnira	25

POMOČI POLITIKE TRGA DELA 28

dr. Tanja Česen

1. Uvod	29
2. Evropska metodologija pomoči politike trga dela	29
3. Izdatki za politiko trga dela in za pomoči	32
4. Kvalitativna poročila politike trga dela – pomoči	34

STATISTIČNA PRILOGA 54

ZATON LIZBONSKE STRATEGIJE IN PAKTA STABILNOSTI

Jože Mencinger

6

Zdajšnja kriza je prinesla vsaj dve dobri stvari. Evropski in naši politiki (ne glede na barve) so končno le prenehali ponavljati leporečja Lizbonske strategije, gospodarske politike držav pa so se opovedale nesmiselnim določbam Pakta stabilnosti in rasti¹.

Sodobne družbe so obsedene z učinkovitostjo in gospodarsko rastjo. EU je to obsedenost leta 2000 strnila v Lizbonsko strategijo, po kateri naj bi Evropa do leta 2010 postala najbolj učinkovita na znanju temelječa družba polne zaposlenosti, sposobna konkurirati globalizacijskim izzivom. Ko je po nekaj letih dejansko dogajanje le pripeljalo do prve streznitve, je Evropska komisija leta 2005 sprejela nov dokument: **“Partnerstvo za rast in delovna mesta - nov začetek lizbonske strategije”** oziroma “prenovljeno” Lizbonsko strategijo, ki je bila že takrat enako utopična kot «stara». Z idejo o «družbi znanja», ki naj bi jo ustvarila, je strategija postala neizogibna sestavina političnih govorov; uporabljali so jo še, ko se je zdajšnja kriza že začela. Šele poglobljanje krize je potrdilo, kar se je vedelo vnaprej, da je Strategija le skupek leporečij, ki z gospodarsko realnostjo nimajo veliko opraviti. Njen «znanstveni» temelj je bila produkcijska funkcija; po njej je produkt odvisna, delo, kapital in tehnološki napredek pa neodvisne spremenljivke. Največ pozornosti je Strategija namenjala **skupni faktorjski produktivnosti**, malo manj pa kapitalu in delu. Pri kapitalu naj bi bil največji problem **plitkost finančnega sistema**, kar (drugače povedano) pomeni le, da gredo prihranki na poti od varčevalcev k investitorjem skozi premalo predalov finančnega sistema, pri delu pa **premajhna prilagodljivost trga delovne sile**, kar (drugače povedano) pomeni, da delavci v EU nočejo delati za 200 evrov mesečno. Vse skupaj je impliciralo, da se bomo v EU ukvarjali z informacijskimi storitvami ter finančnimi holdingi, proizvodnjo srajc, čevljev in stolov pa bomo prepustili «kitajcem». Če bi Lizbonsko strategijo vzeli zares, bi mogli celo trditi, da je pripeljala v zdajšnjo gospodarsko krizo; a gre le za retoriko, ki je izhajala iz utopij, ki jih je Evropska komisija neprestano vzpodbujala.

Osnovni problem Lizbonskih strategij (“stare”, “prenovljene” ali slovenske iz leta 2005) predvsem pa gospodarske politike, ki jo je EU posredno ali neposredno vsiljevala tudi članicam, je popolno zanemarjanje agregatnega povpraševanja in delitve produkta, oziroma zanašanje na nauke, po katerih ponudba avtomatično ustvarja povpraševanje, globalni trg in konkurenca pa zagotavljata pravično delitev produkta, zato poraba države krči gospodarsko

¹ Mencinger Jože. Leporečja lizbonske strategije in Slovenija. Gospodarska gibanja, februar 2005, št. 367, str. 23-39. [COBISS.SI-ID 589132]

rast. Ker pa se v sodobnih gospodarstvih podjetja mnogo manj ukvarjajo s vprašanjem, kako kaj narediti, kot z vprašanjem, kako narejeno prodati, je vzročno posledična zveza, ki jo vsebuje produkcijska funkcija, dejansko malo pomembna. Mnogo bolj relevantne so funkcije, ki pojasnjujejo investicijsko povpraševanje, povpraševanje po delu in javnofinančni primanjkljaj v odvisnosti od gospodarske aktivnosti.

Med podobne »samoumevnosti« kot Lizbonska strategija sodi prepričanje, da je za cenovno stabilnost in višjo gospodarsko rast nujno zmanjšati delež javnega sektorja v bruto domačem produktu in odpraviti javnofinančne primanjkljaje. Na ravni EMU naj bi to zagotavljal **Pakt stabilnosti in rasti**² iz leta 1997. Čeprav je fiskalna politika tudi po uvedbi evra ostala vsaj formalno decentralizirana, je bil s Paktom stabilnosti in rasti vzpostavljen mehanizem interveniranja, ki naj bi podpiral ukrepe denarne politike Evropske centralne banke.³

7

Proračunski primanjkljaji članic EU so se po letu 1997 res močno skrčili, kar nekaj dežel je imelo proračunske presežke, v nobeni članici EU pa primanjkljaj do leta 2001 ni presegel 3 odstotke BDP. Tudi javni dolg se je, deloma tudi s prodajami državnega premoženja, v tem razdobju zmanjševal⁴. Vsaj navidez je Pakt deloval, oziroma vsaj ni bil škodljiv, saj so bile v razdobju visoke gospodarske rasti njegove omejitve slej ko prej irelevantne. Moteč je postal, ko je gospodarska rast po letu 2001 začela pešati, proračunski primanjkljaji pa naraščati; leta 2003 je primanjkljaj v dveh največjih gospodarstvih (Francija, Nemčija) uradno presegel «magično» 3 odstotno maastrichtsko mejo, do leta 2005 se jima je pridružila več kot polovica večjih starih in novih članic EU. Namesto, da bi EU uporabila predvidena določila o sankcijah proti njim (da jih proti velikim članicam ne bo uporabila, je bilo očitno že ob sprejemanju Pakta) ali pa Pakt razveljavila, je začela iskati nove definicije javnofinančnega primanjkljaja, s katerimi bi primanjkljaj prilagodila «magični» 3 odstotni meji.

Kriza je stvari spremenila. Na njenem začetku se je Evropska komisija sicer še sklicevala na Lizbonsko strategijo in Pakt stabilnosti, čeprav je bilo že dolgo očitno, da z leporečjem in z «zdravo» makroekonomsko politiko Lizbonske strategije in Pakta stabilnosti ni mogoče ničesar rešiti. Po poglobljanju krize je oboje opustila in se sprijaznila s stvarnostjo ter posledicami.

2 Pakt stabilnosti in rasti, katerega uspešnost je podobna uspešnosti Lizbonske strategije, je mogoče obravnavati tudi kot poskus spremeniti delovanje gospodarskega mehanizma socialno tržnega gospodarstva.

3 Mehanizem ima tri stebre - srednjeročni opozorilni mehanizem, mehanizem kratkoročnega spremljanja programov stabilnosti in proceduro, ki naj bi se sprožila ob prevelikem primanjkljaju, ter institucije odgovorne za implementacijo Programa. To so Evropska komisija (EC), Ekonomski in finančni komite (EFC) in Svet ministrov za gospodarstvo in finance (ECOFIN).

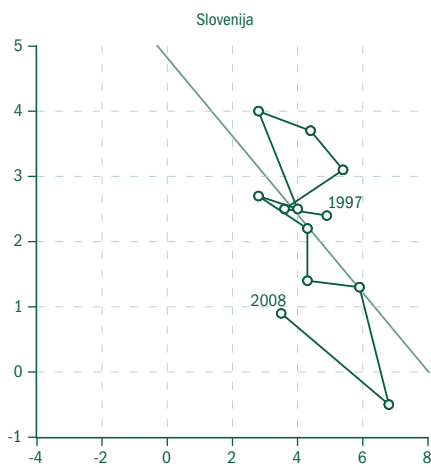
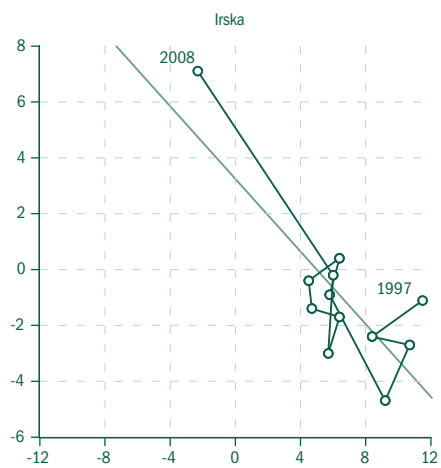
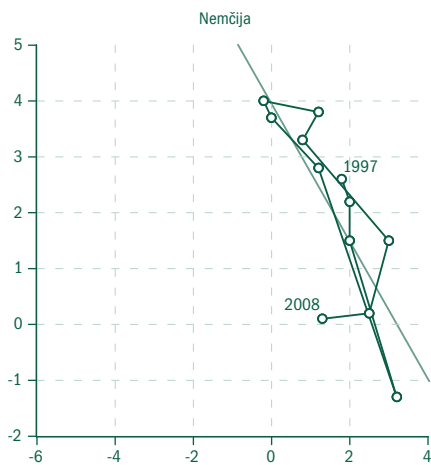
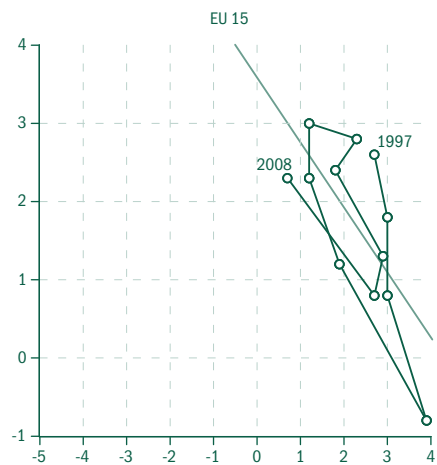
4 Zmanjševanje javnofinančnega primanjkljaja med letom 1993 in 2000, če upoštevamo visoko gospodarsko rast v tem razdobju, sploh ni presenetljivo. Gre za normalno sestavno gospodarskega mehanizma, saj nvisoka gospodarska rast avtomatično povečuje javnofinančne prihodke in zmanjšuje potrebo po javnofinančnih odhodkih. Prav zato je bilo mogoče pričakovati, da se bo javnofinančni primanjkljaj z upadanjem gospodarske rasti začel povečevati, kar se je po letu 2000 tudi zgodilo.

Med neizogibne posledice krčenja gospodarstva, ki ga je povzročila gospodarska politika, ki je temeljila na idejah ekonomske ponudbe in finančnega poglobljanja, sodijo tudi veliki javnofinančni primanjkljaji. Ti so normalna posledica krčenja gospodarske aktivnosti, kakršnega sodobni svet z izjemo tranzicijskih držav, doslej ni poznal. S primanjkljaji se EU in države članice posredno odpovedujejo ideologiji Pakta stabilnosti, po kateri naj bi »večno« gospodarsko rast zagotavljala gospodarska politika, ki temelji na majhnem deležu javnega sektorja in izravnem proračunu.

8

Velikost «normalnega» javnofinančnega primanjkljaja posamezne države je dolgoročno določena s fiskalno ureditvijo, njeno zgodovinsko ekonomsko politično usmeritvijo ter višino javnega dolga, na kratek rok pa se spreminja predvsem v odvisnosti od gospodarske rasti. Višja (nižja) gospodarska rast znižuje (povečuje) primanjkljaj, saj pri dani davčni ureditvi povečuje (zmanjšuje) davčne osnove (obseg transakcij v gospodarstvu, dohodke in dobičke) in javnofinančne prihodke, istočasno pa zmanjšuje (povečuje) potrebe po socialnih in drugih transferih. Izogibati se temu z različnimi »strukturnimi« reformami, je narodnogospodarsko in socialno nesmiselno početje. Dejanska povezanost med gospodarsko rastjo in javnofinančnim primanjkljajem za države EU-15, Nemčijo, Irsko in Slovenijo je za razdobje 1997-2008 prikazana na Sliki 1. Na vodoravni osi so stopnje gospodarske rasti, na navpični pa javnofinančni primanjkljaj (vrednosti pod 0 so javnofinančni presežki). Nagib premice kaže za posamezno državo specifičen povezavo gospodarske rasti in javnofinančnega primanjkljaja.

Slika 1
Gospodarska rast in proračunski primanjkljaj

Vir podatkov: Eurostat

Povezanost med gospodarsko rastjo in javnofinančnim primanjkljajem, ki jo ugotovljamo s panelno regresijo s podatki o gospodarski rasti in proračunskih primanjkljajih držav članic EU v razdobju 1997-2008⁵ kaže naslednja regresijska premica

$$\text{Primanjkljaj} = 2.99 - 0.347 r \text{ BDP} \quad R^2 = 0.66$$

$$(14.5) \quad (-6.99) \quad DW = 1.04$$

10

Po njej bi bil »normalen« proračunski primanjkljaj držav EU v razdobju od 1997 do 2008 ob stagnaciji gospodarske aktivnosti približno 3 odstoten, vsak odstotek gospodarske rasti pa naj bi ga zmanjšal za 0.347 odstotne točke; približno 3 odstotna gospodarska rast bi bila potrebna za uravnotežen proračun. Z enačbo je mogoče oceniti, kolikšen bi bil letošnji »normalen« javnofinančni primanjkljaj (ki bi izhajal iz povezanosti rasti in primanjkljaja v razdobju 1997-2008), če bi v vseh gospodarstvih EU veljala splošna »evropska« povezanost med rastjo in primanjkljajem. Dejanska povezanost med gospodarsko rastjo in primanjkljajem je bila v vsaki članici drugačna, zato se ocenjene vrednosti za države »specifičnih« primanjkljajev v letu 2009 močno razlikujejo od ocenjenih vrednosti »evropskih« primanjkljajev.

Tabela 1
Letošnji proračunski primanjkljaji v nekaj državah EU

(1)	napovedana rast BDP v 2009	ocenjen »evropski« primanjkljaj v 2009	specifična sprememba ob 1 odstotni rasti BDP	ocenjen »specifičen« primanjkljaj v 2009
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
»stare« članice				
Nemčija	-5.4	4.45	-1.23	10.61
Irska	-7.1	4.43	-0.65	9.13
Francija	-3.4	4.52	-0.52	5.42
Italija	-4.4	4.71	-0.43	5.20
Nizozemska	-3.5	3.80	-0.58	4.18
Velika Britanija	-3.8	3.97	-2.12	15.64
nove članice				
Poljska	-1.4	5.42	-0.26	5.75
Slovenija	-3.4	4.82	-0.60	6.86
Slovaška	-2.8	7.76	-0.81	11.38
Češka	-2.7	5.92	-0.34	5.89
Estonija	-10.3	5.37	-0.40	6.26
Latvija	-13.1	8.92	-0.25	6.41

Vir podatkov: Eurostat

⁵ Izpuščeni sta Luksemburg in Malta, za nekaj članic (Bolgarija, Romunija, Grčija) pa so časovne vrste krajše. Skupaj je tako v panelni oceni 288 podatkov.

V Tabeli 1 so v drugem stolpcu prikazane stopnje rasti BDP v letu 2009 (podatki Eurostata), v tretjem pa sledijo letošnji »evropski« proračunski primanjkljaji. V četrtem stolpcu so prikazani za posamezna gospodarstva specifični učinki spremembe gospodarske rasti na njihove deleže primanjkljaja v BDP, v petem pa letošnji »specifični« javnofinančni primanjkljaji. V Nemčiji, Veliki Britaniji in Slovaški naj bi »specifičen« javnofinančen primanjkljaj celo presegel 10 odstotkov BDP, medtem ko je dveh novih članicah »specifičen« primanjkljaj nižji od »evropskega«. V Sloveniji naj bi bil letošnji »evropski« primanjkljaj 5.4 odstoten, »specifičen« pa malone 7 odstoten.

STABILIZIRANJE NA NIZKI RAVNI ?

12

Prosto padanje pri končnem trošenju se zaustavlja. Tekoče trošenje prebivalstva in investicij se povečuje, a z zelo nizkih vrednosti, medletne stopnje in trendna dinamika ostajata negativni. Le trošenje države narašča tako tekoče kot tudi v bolj dolgoročnih medletnih primerjavah, a je tudi pri njem trendna dinamika šibka. Pri pričakovanem trošenju se kažejo znaki obračanja predvsem pri izvoznem povpraševanju in trošenju prebivalstva. Marec kaže znake upočasnitve padca blagovne menjave. Primanjkljaj je nekaj večji, kumulativni izvoz, uvoz in primanjkljaj pa v prvem četrtletju ostajajo bistveno manjši od primerljivih lani. Trgovina z nečlanici zaostaja manj kot s članicami EU. Ocene poslovnih tendenc so tudi v aprilu nižje kot prej, zniževale pa so se z zmanjšano močjo; na zmanjšanje optimizma je vplivalo predvsem znižanje zaupanja v storitvenih in predelovalnih dejavnostih. Naročila so bila aprila spet nižja. Pričakovanja za naslednje tri mesece, razen za zaposlovanje, so se izboljšala.

Industrijska produkcija se je marca malo povečala, a je bila za petino manjša kot pred letom. Brez sezonske komponente se hitro krči, zaloge se povečujejo počasneje. Krizne razmere v predelovalnih dejavnostih nekoliko popuščajo. Gibanja v EU27 in v evro območju so podobna, a po članicah precej raznolika. Vrednost gradbenih del v februarju je bila višja kot januarja a obenem za četrtno nižja kot februarja lani. Število turističnih nočitev se zmanjšuje predvsem zaradi mnogo manjšega števila tujcev, ki jih večje število domačih turistov ne more nadomestiti. Bolj ali manj skladno se krči tudi aktivnost različnih vrst transporta. Kriza vse bolj pustoši na trgu dela. Število delovno aktivnih prebivalcev se zmanjšuje, predvsem zaradi padca zaposlenosti v industriji, število iskalcev zaposlitve pa zaradi stečajev in izteka zaposlitev za določen čas hitro narašča. Število novih prijav na Zavodu zaposlovanje se je v primerjavi z lanskim aprilom podvojilo, povpraševanje po delavcih se je prepolovilo. Stopnja brezposelnosti v EU hitro raste, v razvitem delu hitreje kot v manj razvitem; brezposelnost v nekaterih gospodarstvih postaja katastrofalna.

Večja enkratna zmanjšanja cen niso opazno spremenila njihove trendne dinamike. Življenjski stroški so se aprila povečali, bolj dolgoročna dinamika pa se je zmanjšala na praktično stagnacijo. Povečanje cen po skupinah je bilo zelo raznoliko; blago se je podražilo, storitve pocenile. Dinamika osnovne inflacije je ostala nespremenjena. Cenovna pričakovanja kažejo na preobrat, v trgovini na drobno so se močno povečala, v storitveni dejavnosti pa zmanjšala. Cene industrijskih proizvajalcev so se marca opazno znižale predvsem zaradi velike pocenitve proizvodov za izvoz, pričakovane cene industrijskih proizvajalcev se še naprej hitro znižujejo. Cene surovin na svetovne trgu so porasle, ostajajo pa bistveno nižje kot pred letom. Dolgoročna realna rast plač ostaja visoka; dvig povprečnih plač v marcu je le nadoknadil februarski padec. Razlike v dinamiki povprečnih neto in bruto plač so majhne. Podatki o povprečni plači na uro ne potrjujejo ponovnega povečanja bolj dolgoročne

dinamike plač.

Zaradi drastičnega padca prihodkov od davka na dobiček in zmanjšanja dohodnine so bili javnofinančni prihodki aprila kar za petino nižji kot lani. Dinamika posrednih davkov se je obrnila na bolje, rast impulznega trenda je postala pozitivna. Krediti stojijo, medletne stopnje rasti pa se hitro zmanjšujejo. Skupni depoziti se povečujejo, a je rast skromna, zato se neto finančna pozicija prebivalstva in podjetij le počasi krepi. Evribor se je marca močno znižal, vendar pri posojilnih in depozitnih obrestnih merah ni večjih sprememb. Tekoči primanjkljaj tudi v februarju zaostaja za lanskim, bruto zunanja zadolženost se zmanjšuje, neto zunanji dolg stagnira.

13

STABILIZATION AT A LOW LEVEL ?

The downfall of final demand has ended. Current private consumption and investment have been increasing, but from rather low levels, yearly rates of change and trend dynamics have remained negative. Only government consumption has been increasing both in a short run and yearly, but also there trend dynamics is weak. Anticipated consumption exhibit signs of change, particularly, expectations of foreign demand and private consumption. In March, the slowdown of the falling foreign trade was observed. Current account deficit was higher, cumulative exports, imports and deficit in the first quarter remained considerably smaller than in the same period of 2008. Trade with the rest of the world lagged less than with the EU countries. Business optimism in April was weaker than before, it was lowered particularly because of decreased confidence in services and manufacturing. New orders lessened again. However, the expectations for next three months are better, except for employment.

Industrial production increased slightly in March, though it was one fifth lower than a year ago and it was decreasing rapidly if seasonally adjusted. The development in EU27 is similar but differs considerably among member countries. The value of construction works in February exceeded its value in January but it was much lower than a year ago. The number of tourists overnights decreased due to the fall in number of foreign tourists which could not be matched by increased number of domestic tourists. Economic activity in most transportation branches was decreasing as well. The crisis has been devastating the labor market. The number of working population is decreasing particularly because of the development in manufacturing; the number of job seekers has been increasing due to bankruptcies and termination of provisional jobs. New job applications doubled, labor demand halved. The unemployment rate in EU increases rapidly, in the developed part faster than in the less developed. In some EU countries unemployment rates approach catastrophic levels.

Larger reduction of prices has not changed their trend dynamics. Costs of living increased in April, longer run dynamic turned to near stagnation. Price increases differed, prices of goods went up, prices of services down. The dynamics of core inflation has not changed. Price expectation however indicate likely change, they increased considerably in retail trade, but decreased in services. The producers prices decreased in March because of the collapse of export prices, expected prices in manufacturing continued to lessen. The prices of raw materials in the world market increased recently but remained considerably lower than they were a year ago. Long run dynamics of real wages remained strong; the increase of average wage in March only substituted their fall in February. The dynamics of gross and net wage does not differ much. The data on wage per hour do not confirm the boost of longer run wage dynamics.

Because of drastic fall of revenues from profit tax and lowering income tax the revenues of the public sector were twenty percent lower than a year ago. The dynamics of indirect taxes however improved and the impulse trend became positive. Credits stand still, yearly rates of growth diminish rapidly. Total deposits grow, the growth is however modest and net financial position of non-financial sectors has been improving very slowly. Though Euribor decreased in March, there are no considerable changes in the interest rates on the markets for non-financial sectors. Current account deficit lags behind the deficit in 2008, gross foreign indebtedness is decreasing, net foreign financial position stagnating.

AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Nekaj znakov zaustavljanja prostega pada pri končnem trošenju

Podatki omogočajo oceno skupnega domačega trošenja do februarja, ko je opazno poraslo (za 14.3%). Bolj dolgoročna dinamika pa je ostala močno negativna.

Podatki za oceno trošenja prebivalstva so dostopni do marca. Že vse tri letošnje mesece se trošenje prebivalstva sicer opazno povečuje, vendar z zelo nizkih vrednosti. Tako so medletne stopnje in trendna dinamika še naprej močno negativni. Podobno kot za trošenje prebivalstva velja tudi za investicije. Izdatki za investicije so se namreč (februarja) prav tako opazno povečali, vendar so bile investicije še naprej za dobro četrtno nižje kot pred letom dni, ko je bilo investiranje, predvsem gradbena dela, še v polnem razcvetu. Anketa o investicijah kaže sicer relativno precej boljšo dinamiko, vendar samo za industrijska podjetja, saj naj bi ta do aprila letos investirala le okoli 12% manj kot v istem razdobju 2008 leta. Le tekoče trošenje države za blago in storitve narašča tako tekoče kot tudi v bolj dolgoročnih medletnih primerjavah. Vendar je tudi pri njem trendna dinamika šibka.

Skupno povpraševanje se tekoče sicer opazno krepi, vendar z zelo nizkih vrednosti in zato še naprej krepko (realno za 13%) zaostaja za ustreznimi vrednostmi v letu 2008.

Pri pričakovanem trošenju se kažejo znaki obračanja dinamike predvsem pri izvoznem trošenju in trošenju prebivalstva. Pričakovana dinamika izvoznega trošenja se namreč zadnja meseca popravlja, aprila je tako 45% industrijskih podjetij (iz sektorja predelovalnih dejavnosti) pričakovalo povečanje izvoznega povpraševanja v naslednjih treh mesecih. Podobno je v trgovini na drobno okoli 50% trgovin pričakovalo izboljšanje povpraševanja. Nobenih opaznih sprememb na bolje pa ne kažejo pričakovanja pri investicijah (če sodimo po pričakovanjih v gradbeništvu) in pri povpraševanju po storitvah. Le okoli 32% gradbenih podjetij pričakuje povečanje povpraševanja, pri storitvenih podjetjih pa je takih le 40%.

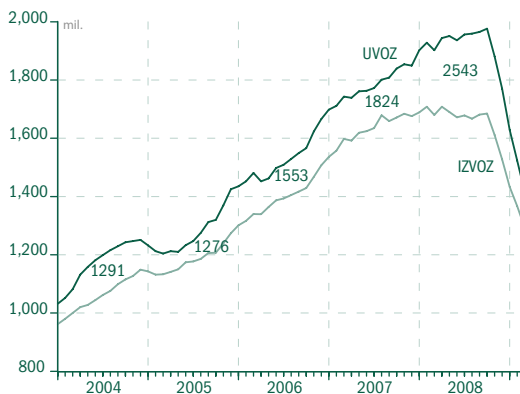
2. Manjši medletni padec blagovne menjave v marcu

Podatki za marec vsaj v medletni primerjavi kažejo znake upočasnitve padca blagovne menjave. Zato pa je primanjkljaj nekaj večji, vendar je kumulativni izvoz (bolj), uvoz (manj) in tudi kumulativni primanjkljaj v prvem četrtletju ostajajo bistveno manjši od primerljivih lani. Trgovina z nečlanicami EU še naprej manj zaostaja za lanskimi rezultati kot trgovina s članicami EU.

Skupni slovenski izvoz je marca znašal 1394 milijonov €, kar je 19.8% manj kot marca 2008, uvoz je bil 1489 milijonov € (27.7% manj kot marca lani), kar da primanjkljaj 95

milijonov € oziroma 93.6% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z EU je bil izvoz 966 milijonov € (padec za 19.9% glede na marec 2008), uvoz 1139 milijone € (25.7% manj), kar pomeni primanjkljaj 173 milijonov €. V menjavi z nečlanicami EU je bil marca izvoz 428 milijonov € (19.5% manj kot enak mesec lani), uvoz 350 milijonov € (15.1% manj), kar pomeni presežek 78 milijonov €.

Trgovinska menjava
(desezonirani podatki)

16

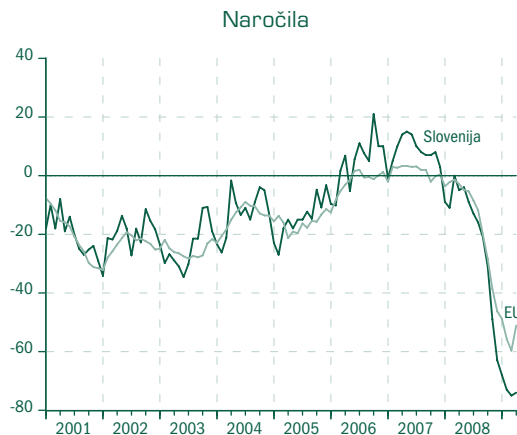
V prvem četrtletju 2009 skupaj je bil izvoz 3874 milijonov € (22.9% manj kot leto prej), uvoz 4082 milijonov € (27.7% manj), kar pomeni primanjkljaj 208 milijonov € oziroma kar 94.9% pokritje izvoza z uvozom. V menjavi z EU je bil izvoz v prvem četrtletju 2754 milijonov € (23.4% manj kot v enakem obdobju 2008), uvoz 3110 milijonov € (30.0% manj), kar pomeni primanjkljaj 356 milijonov €. V menjavi z nečlanicami je bil izvoz v prvih treh mesecih 1120 milijonov € (21.8% manj kot v prvih dveh mesecih 2008), uvoz 973 milijonov € (19.1% manj), kar da presežek 147 milijonov €.

3. Slabšanje gospodarske klime se nekoliko umirja

Gospodarska kriza se še nadaljuje, a se kažejo znaki umirjanja. Praktično vse ocene poslovnih tendenc so bile sicer tudi v aprilu nižje kot prej, zniževale pa so se z zmanjšano močjo. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je ocena gospodarske klime ponovno dosegla rekordno nizko raven, saj se je v aprilu 2009 znižala za odstotno točko glede na mesec prej, od aprila lani je bila nižja za 43 odstotnih točk, hkrati pa tudi za 35 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Na znižanje njene vrednosti je vplivalo predvsem znižanje zaupanja v storitvenih in predelovalnih dejavnostih.

Zaupanje v predelovalnih dejavnostih je bilo aprila za 2 odstotni točki nižje kot mesec prej, glede na april lani je bila njegova vrednost nižja za 38 odstotnih točk, glede na dolgoletno povprečje pa za 32. Pričakovanja za naslednje tri mesece, razen pričakovanega zaposlovanja, so se izboljšala. V aprilu so bila skupna naročila nižja za 2 odstotni točki; podjetja pa so ocenjevala, da imajo proizvodnjo zagotovljeno še za 3,5 meseca. Kazalnik zalog se je v aprilu nekoliko izboljšal. Izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti je bila v aprilu le 68,9-odstotna, kar je za 5,6 odstotne točke manj kot v januarju, za 16,7 odstotne točke manj kot aprila lani in za 12,3 odstotne točke pod dolgoletnim povprečjem. Ocena novih naročil se je aprila v primerjavi z januarjem zvišala za 8 odstotnih točk, a je bila njena vrednost kljub temu za 59 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja kažejo nekoliko bolj optimistično sliko, saj so se pričakovana proizvodnja, pričakovan izvoz in pričakovano skupno povpraševanje izboljšali, izjema je le pričakovano zaposlovanje, ki se je glede na marec znižalo za 2 odstotni točki. Kot glavni omejitveni dejavnik v proizvodnji je v aprilu dve tretjini podjetij navedlo nezadostno domače povpraševanje, za 61% podjetij je bil omejitveni dejavnik nezadostno tuje povpraševanje, za slabo polovico podjetij pa negotove gospodarske razmere.

17

Negativno vzdušje vztraja v storitvenih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v aprilu za 4 odstotne točke nižja kot marca in za 50 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja; v primerjavi z aprilom lanskega leta pa je bila njegova vrednost nižja za kar 53 odstotnih točk.

Zaupanje še naprej pada v gradbeništvu, saj je vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v aprilu v primerjavi z marcem nižja za 7 odstotnih točk, v primerjavi z lanskim aprilom za 67 odstotnih točk, hkrati pa kar za 52 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja za naslednje tri mesece prav tako niso ugodna. Med gradbenimi podjetji je bilo v aprilu 55% takih, ki so navedla omejitev nezadostno povpraševanje, 27% podjetij je

kot omejitev navedlo visoke stroške dela, 23% pa visoke finančne stroške. Le 5% gradbenih podjetij ni navedlo omejitev za svoje poslovanje.

Ankete SURS-a kažejo, da se je zaupanje v trgovini na drobno v aprilu zvišalo za 3 odstotne točke, glede na april lani pa je bil kazalnik nižji za 47 odstotnih točk. V aprilu je bil delež podjetij, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 42%, kar 47% podjetij je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi, za 39 % podjetij v trgovini na drobno pa so omejitve visoki stroški dela,

18

Gospodarska klima v celotni EU27 se je nekoliko popravila. Po podatkih Eurostata so se aprila naročila v predelovalni dejavnosti glede na mesec poprej zvišala za 4 odstotne točke, glede na april lani pa so nižja za dobrih 50 odstotnih točk. Glede na marec so se v aprilu za 2 odstotni točki znižala naročila v gradbeništvu, medtem ko so se pričakovanja v trgovini na drobno popravila za slabih 6 odstotnih točk, še naprej pa ostajajo dobrih 20 točk nižja kot aprila lani. Splošni poslovni optimizem se je v aprilu v EU27 dvignil za dobre 4 odstotne točke, v primerjavi z lanskim aprilom pa je bil za dobrih 30 odstotnih točk nižji.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija zanemarljivo višja

Industrijska produkcija se je malenkostno povečala. Po podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v marcu za 0,2% višja kot mesec prej, a še 19% manjša kot v marcu lani, produkcija v prvem četrtletju pa je bila skoraj za 20% nižja kot v enakem obdobju lani. Impulzni trend kaže, da se je v marcu industrijska produkcija zmanjševala po stopnji 3,46% mesečno. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v marcu 2009 za 0,3% večje kot v mesecu prej, v primerjavi z lanskim marcem so se povečale za dobrih 6%.

Dejavnost rudarstva se je v marcu znižala za slab odstotek glede na februar, v primerjavi z marcem 2008 pa se je rudarstvo skrčilo za 10,4%. V prvem četrtletju je bila dejavnost rudarstva za 8% nižja kot v enakem obdobju lani.

Krizne razmere v predelovalnih dejavnostih nekoliko popuščajo, saj se je njihova aktivnost glede na mesec poprej v marcu letos povečala za slab odstotek, glede na marec 2008 pa so se predelovalne dejavnosti skrčile za petino. Prav tako se je dejavnost v predelovalni industriji v prvem četrtletju glede na enako obdobje lani zmanjšala za skoraj 21%. Podroben pogled glede na mesec poprej pokaže v marcu rast v skoraj vseh sektorjih predelovalne industrije razen v proizvodnji računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov, proizvodnji kovin ter proizvodnji oblačil. Pri tem največji porast beležijo v sektorju proizvodnja usnja in usnjenih izdelkov, kjer je proizvodnja porasla za več kot polovico, za približno četrtno je

bila večja proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov, za petino pa proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov.

V marcu se je aktivnost sektorja oskrba z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec skrčila za 2,7%, glede na lanski marec pa je bila produkcija tega sektorja manjša za 5,8%.

Produkcija v marcu v primerjavi s predhodnim mesecem je bila za 2,7% nižja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo, za 0,6% višja v proizvodnji proizvodov za investicije in za 3,4% višja v proizvodnji proizvodov za široko porabo.

19

Podatki Eurostata kažejo, da se je v marcu glede na februar industrijska produkcija zmanjšala za 1,9% v EU27, na območju evra pa za 2%. Glede na marec lani pa se je v letošnjem marcu industrijska produkcija v EU27 zmanjšala za 18,8%, na območju evra pa za 20,2%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v marcu glede na mesec poprej padla v štirinajstih, zrasla pa samo v petih državah in sicer največ na Portugalskem (3,1%) in na Finskem (2,2%). Največji upad industrijske produkcije so zabeležili v Luksemburgu (-7,2%), Litvi (-6,3%) in Italiji (-4,6%).

5. Nihanje v neindustrijskih gospodarskih dejavnostih

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del, opravljenih februarju, za skoraj 16% višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v januarju. Istočasno pa je bila februarska vrednost v primerjavi s februarjem manjša za 25 %. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur kaže, da se je gradbeništvo v februarju krčilo po mesečni stopnji 0,39%.

Število turističnih prenočitev se še naprej močno zmanjšuje. Marca jih je bilo za skoraj 10% manj kot v enakem mesecu leta 2008, impulzni trend pa kaže, da se je skupno število prenočitev v marcu zniževalo po mesečni stopnji 2,5%. To je predvsem posledica zmanjševanja tujega povpraševanja, saj se je število turističnih prenočitev tujih gostov glede na marec 2008 znižalo za skoraj 22%. Impulzni trend prenočitev tujih gostov v marcu kaže negativno rast po stopnji 3,12%. Število prenočitev domačih gostov pa se je v marcu povečalo in sicer za skoraj 6% glede na enak mesec v lanskem letu.

Podatki SURS-a o transportu za februar 2009 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za 2,7% manj potnikov, v zračnem prevozu pa za 18,1% manj potnikov kot v februarju lani. Število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za 2,6% manjše, v zračnem prevozu pa za 18,7%. V cestnem mestnem prevozu je bilo februarja prepeljanih za 2,7% manj potnikov kot v istem mesecu 2008. Čez cestne mejne prehode na meji s Hrvaško je februarja letos prispelo v državo za 10,3 % manj potnikov kot februarja lani. Potniški promet na letališčih se je v februarju glede na februar 2008

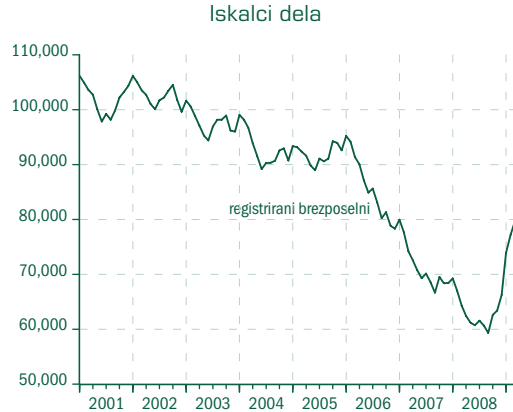
zmanjšal za 25,7%. V pomorskem prevozu je bilo v februarju prepeljanega za 4,4 % več blaga in opravljenih za 4,3% več tonskih kilometrov kot februarja lani. Kriza na slovenskem avtomobilskem trgu nekoliko popušča, saj je bilo glede na enak mesec lani v register vpisanih »le« dobrih 26% manj prvič registriranih cestnih motornih vozil, med njimi za petino manj osebnih avtomobilov.

6. Število brezposelnih za tretjino večje kot pred letom

20

Gospodarska kriza, tako doma kot v svetu, vse bolj pustoši na trgu dela. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v februarju zmanjšalo na 945914 oziroma za 243 glede na mesec prej, glede na lanski februar pa se je število povečalo za 0,8%. V februarju je bilo v Sloveniji 868732 delovno aktivnih prebivalcev; njihovo število se je glede na januar zmanjšalo za 3514 ali 0,4%, glede na februar lanskega leta pa za 0,3%. V februarju se je število delovno aktivnih oseb ponovno najbolj znižalo v predelovalnih dejavnostih in sicer za približno 2200, število delovno aktivnih pa se je najbolj zvišalo v dejavnostih zdravstvo in socialno varstvo ter izobraževanje in sicer za več kot 200 oseb. Med zaposlenimi jih je bilo skoraj 91% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od februarja lani zmanjšalo za 0,1%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na februar 2008 zmanjšalo za 1,5%. Med samozaposlenimi je bilo 56% samostojnih podjetnikov posameznikov, njihovo število se je v februarju povečalo za 22, od februarja lani pa za 4,9%. Število kmetov je v februarju glede na januar ostalo nespremenjeno, glede na februar lanskega leta pa se je zmanjšalo za 8,1%.

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji v aprilu registriranih 82832 brezposelnih oseb, kar je za 3150 oseb oziroma 4,0% več kot v marcu ter za 32,7% več kot aprila lani. V aprilu se je prijavilo največ brezposelnih zaradi stečajev in trajno presežnih delavcev, drugi najbolj pogost razlog izgube zaposlitve pa je iztek zaposlitev za določen čas. V aprilu se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 9468 brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z marcem porast za 6,5%, v primerjavi z aprilom 2008 pa je bil priliv višji kar za 103,7%.

Seveda pa gospodarska kriza vpliva tudi na povpraševanje podjetij po delavcih. Tako so delodajalci v aprilu prijavili slabih 12 tisoč prostih delovnih mest, kar je najmanjše število v letošnjem letu. V primerjavi z marcem je bilo prostih delovnih mest manj za 15,5%, glede na april lanskega leta pa kar za 44,7%. Povpraševanje po delavcih se je najbolj zmanjšalo v predelovalnih dejavnostih, v prometu in skladiščenju ter v trgovini. V predelovalnih dejavnostih se je število prostih delovnih mest najbolj zmanjšalo v kovinski, strojni, elektro in pohištveni industriji ter v proizvodnji izdelkov iz gume in plastičnih mas ter v proizvodnji motornih vozil.

Po podatkih Eurostata je bila marca stopnja brezposelnosti na območju evra (EA16) 8,9%, kar je za 0,2 odstotni točki več kot mesec poprej ter 1,7 odstotne točke več kot v marcu 2008. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v marcu letos 8,3% in se je glede na enak mesec lani povečala za 1,6 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v marcu 2009 v EU27 20,2 milijona brezposelnih oseb, od tega 14,2 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v marcu 2009 najnižjo stopnjo brezposelnosti imeli na Nizozemskem (2,8%), najvišjo pa v Španiji (17,4%), v Latviji (16,1%) in v Litvi (15,5%). Glede na isti mesec v letu 2008 se je v marcu brezposelnost povečala v kar triindvajsetih državah članicah, od tega največ v Španiji, Latviji in Litvi.

Stopnja brezposelnosti se še naprej povečuje tudi v ZDA, kjer je v marcu 2009 znašala 8,5%, kar je za 0,4 odstotne točke več kot mesec poprej.

CENE IN PLAČE

7. Večja enkratna zmanjšanja cen niso opazno spremenila njihove trendne dinamike

Življenjski stroški so se aprila povečali za 0.1%. Bolj dolgoročna dinamika se je ponovno zmanjšala na praktično stagnacijo (rast impulznega trenda je manj kot 0.2% na leto). Povečanje cen po skupinah je bilo zelo razpršeno; blago se je podražilo (za 0.4%), storitve pa pocenile (za 0.1%).

22

V nekaj skupinah so se cene opazno povečale, predvsem v skupini oblek in obutve ter prevoza (za 1.7% oziroma 0.7%). Ne eno ne drugo povečanje ni bilo posledica endogenih vzrokov, saj je prvo posledica predvsem novih kolekcij, drugo pa povečanja cen nafte. Povečanje cen v obeh skupinah je prispevalo k rasti cen po 0.2 odstotne točke, vse ostale podražitve pa skupno 0.1 točke.

Zmanjšanje cen je bilo največje v skupini zdravja, komunikacij, stanovanja in raznih storitev (od 0.5% do 1.3%). Glavnino so k znižanju cen prispevale nižje cene plina in daljinskega ogrevanja, cene bolnišničnih storitev in počitnic v paketu.

Ne le dolgoročni trend skupnega indeksa cen, tudi dinamika osnovne inflacije (ki ne vsebuje energentov in sezonske hrane) se je aprila opazno zmanjšala, vendar je trendno ostala približno na dinamiki iz začetka leta (okoli 4% letno!). K umiritvi cen aprila so potemtakem prispevali predvsem sezonski in enkratni dogodki (pri energentih).

Bolj dolgoročna dinamika cen v evro območju se aprila ni spremenila (ostala je na 0.6), čeprav je mesečno povečanje doseglo 0.4%. Bolj dolgoročna rast osnovne inflacije (življenjski stroški brez sezonske hrane in energentov), ki kaže endogeno dolgoročno dinamiko cen, se je malo povečala (z 1.5% v marcu na 1.7% v aprilu). Ključni prispevki k povečanju rasti so bili podobni kot v Sloveniji (dražji proizvodi skupin obleke in obutve ter transporta).

Zanimiv preobrat kažejo cenovna pričakovanja. V trgovini na drobno so se aprila izrazito povečala in celo preseгла dolgoletno povprečje (obrat je bil podoben kot pri pričakovanih prodajah, torej povpraševanju). Istočasno se je zniževanje cenovnih pričakovanj v storitvenih dejavnostih, po kratkem zastoju v marcu, aprila ponovno okrepilo, tako da je že 55% anketiranih pričakovalo znižanje cen za v naslednjih treh mesecih.

Cene industrijskih proizvajalcev so se marca opazno znižale, zaradi kolapsa cen proizvodov za izvoz (padle so kar za 14%). Istočasno so cene industrijskih proizvajalcev za proizvode namenjene domačemu trgu ostale nespremenjene. Bolj dolgoročna dinamika proizvajalčevih cen je še naprej zelo nizka.

Pričakovane cene industrijskih proizvajalcev se še naprej hitro znižujejo, tako je aprila že 67% anketiranih proizvajalcev pričakovalo nadaljnje zniževanje cen v naslednjih treh mesecih.

V zadnjem mesecu so cene surovin na svetovnih trgih porasle za 3.8% (v evrih), vendar so zaradi velikega padca ob prehodu iz 2008 na 2009 še bistveno (za 20%) nižje kot v maju lani. V zadnjem mesecu so porasle evrske cene večine surovin (kovin, hrane in nafte), le cene zlata so ostale nespremenjene. V primerjavi z majem lani pa so še naprej najnižje cene nafte (v evrih so za 40% nižje) in kovin (za 32% nižje). Najmanj so se v zadnjem letu znižale cene surovin hrane (v evrih le za 6%), medtem ko so cene zlata (zaradi velike negotovosti na finančnih trgih) celo opazno porasle (za skoraj 20%).

23

8. Še naprej visoka bolj dolgoročna realna rast plač

Po opaznem februarskem zmanjšanju so se marca povprečne bruto plače povečale le za toliko, da so nadomestile februarski padec. Zmanjševanje bolj dolgoročne dinamike, ki je trajalo od novembra lani, se je marca ustavilo, medletna stopnja rasti se je namreč povečala s 4.2% v februarju na 5.3% v marcu. Zaradi pešanja že sicer skromne dinamike cen se je tako bolj dolgoročna dinamika realnih povprečnih bruto plač povečala še bolj, saj so plače v letu dni realno poraste kar za 3.7%, torej bistveno več od verjetnega povečanja domačega produkta.

Razlike v dinamiki povprečnih neto in bruto plač so majhne. Čeprav so mesečna povečanja plač med sektorji opazna, je njihov prispevek k bolj dolgoročnim spremembam zanemarljiv, saj po bolj dolgoročni dinamiki štrlijo predvsem sektorji, ki so imeli visoke zatečene ravni plač na začetku letošnjega leta (torej zaradi tako imenovanega učinka »prenosa«). Bolj dolgoročna dinamika plač štrli v sektorjih oskrbe z električno energijo in plinom ter vodo, dinamika plač v javni upravi ter izobraževanju ter še zlasti v zdravstvu in socialnem varstvu. Največje medletno povečanje bruto plač sta marca imela sektorja zdravstva (20%) ter javne uprave (10.7%).

Podatki o povprečni plači za plačano uro ne potrjujejo ponovnega povečanja bolj dolgoročne dinamike plač, saj se je v marcu medletna stopnja povprečne plače za plačano uro celo opazno zmanjšala (na 3.7%). Navkljub temu pa je bilo realno celoletno povečanje povprečnih plač za uro dela verjetno še naprej višje od rasti domačega produkta. Zmanjšanje medletne stopnje rasti povprečne plače na plačano uro pa kaže, da bi povečanje povprečne plače v marcu lahko bila posledica spremenjenega števila delovnih ur.

FINANČNA GIBANJA

9. Drastičen padec donosa od poračunov davka na dobiček

Javnofinančni prihodki so aprila porasli za 5.5%. Bolj dolgoročna dinamika je bila še naprej zelo negativna; tako so, na primer, javnofinančni prihodki v letošnjem aprilu kar za 20% zaostajali za prihodki v lanskem..

24

Po več kot sedmih mesecih so aprila neposredni davki in ostali prihodki prvič porasli bistveno manj od ostalih prihodkov javnega sektorja. Ključni razlog za pešanje neposrednih davkov in ostalih prihodkov je vrtoglavo padanje davka na dobiček. Med tem, ko je bil davek na dobiček januarja in februarja še večji kot v 2008, je marca zaostal za 38 milijonov, aprila pa (če so dostopni podatki točni) kar za 300 milijonov! Aprila je sicer pobranega davka na dobiček sezonsko bistveno več zaradi doplačil po znanih končnih rezultatih poslovanja gospodarstva. Celotno aprilsko zmanjšanje neposrednih davkov (glede na 2008) je bilo torej posledica zmanjšanja davka na dobiček. Vendar aprila ni prišlo le do radikalnega poslabšanja davka od dobička temveč tudi izdatnosti dohodnine. Medtem ko je vse mesece do aprila dohodnina še presegala lanskoletne številke, je aprila tudi donos dohodnine zaostal za aprilskim donosom v 2008 (za 3% oziroma 6 milijonov). Tako so aprila le prihodki od prispevkov zadržali nespremenjeno (enako kot marca) pozitivno medletno rast (v primerjavi z lanskim aprilom so bili za 16 milijonov večji).

Medtem ko se je aprila dinamika neposrednih davkov opazno poslabšala, pa se je pri izdatnosti posrednih davkov dinamika obrnila na boljše, saj so glede na marec porasli za skoraj 255 (75 milijonov) in so bili za 5% večji kot pred letom dni. Tudi rast impulznega trenda je po daljšem času postala pozitivna. Zaradi velikih premikov v timingu vplačil posrednih dajatev (predvsem trošarin in davka na dodano vrednost) pa bo treba še kakšen mesec počakati za dokončno oceno takšnega obrata v donosu posrednih davkov.

Dinamika se je izboljšala pri obeh glavnih davčnih oblikah domačih davkov na blago in storitve, tako pri trošarinah kot davku na dodano vrednost. Trošarine so sicer v primerjavi z izjemno visokim marcem padle, vendar so bile za 24 milijonov (25%) višje kot v istem (prav tako izjemno visokem) mesecu 2008. Pri davku na dodano vrednost pa se je aprila zaustavilo opazno tekoče krčenje donosa od davka; spremembo dinamike kaže tudi bolj dolgoročna dinamika, saj je bil donos od davka na dodano vrednost aprila prvič letos približno enak kot v istem razdobju lani (v prvem četrtletju je bil, na primer, še za 130 milijonov oziroma za 20% nižji).

10. Krediti stojijo

Skupni krediti prebivalstvu in podjetjem so se marca povsem zaustavili. Bolj dolgoročne medletne stopnje rasti so zaradi hitrega naraščanja lani še vedno visoke (11.4%), vendar se hitro zmanjšujejo.

Tekoča dinamika kreditov pri podjetjih ni enaka kot pri gospodinjstvih. Krediti podjetjem so se namreč marca že pričeli zmanjševati, medletna stopnja pa je bila še skoraj 14%. Istočasno so krediti prebivalstvu narasli tudi marca (tako kot februarja), vendar je bila bolj dolgoročna dinamika manjša (zaradi počasnejše rasti v 2008).

25

Skupni depoziti prebivalstva in podjetij so se marca skromno povečali, za 39 milijonov, medletna stopnja rasti pa je presegla 7.1%. Marca so prvokrat malo več porasli tudi depoziti podjetij, čeprav so bili le 1.7% višji kot v istem razdobju lani.

Neto finančna pozicija prebivalstva in podjetij se tekoče počasi izboljšuje, vendar je še precej slabša kot je bila konec prvega četrtletja lani.

Euribor je marca padel za 0.3 točke (na 1.64%). Pri obrestnih merah na detajlističnem trgu ni večjih sprememb razen zmanjšanja obrestnih mer za dolgoročna posojila podjetjem in za stanovanjske kredite prebivalstvu (eni in drugi krediti so bili marca za približno pol točke cenejši kot na začetku leta), ter podobnega zmanjšanja za depozite krajših ročnosti (do dveh let.).

11. Tekoči primanjkljaj zaostaja za lanskim tudi v februarju, neto zunanji dolg stagnira

Februarja je BIL saldo tekoče bilance znova bolj izrazito negativen, vendar je februarski primanjkljaj še zaostajal za primanjkljajem v lanskem februarju. Hkrati pa se je nadaljevalo zmanjševanje bruto zunanje zadolženosti in deviznih rezerv pri Banki Slovenije, medtem ko je neto zunanji dolg praktično stagniral.

Plačilna bilanca

	januar - februar		februar	
	2008	2009	2008	2009
I. Tekoči račun	-342,1	-94,2	-140,2	-80,3
1. Blago	-320,6	-54,0	-132,3	-22,4
2. Storitve	237,0	200,6	117,3	78,1
3. Dohodki	-157,6	-144,2	-79,9	-69,0
4. Tekoči transferi	-100,9	-96,6	-45,2	-66,9
II. Kapitalski in finančni račun	335,4	-14,4	239,6	-78,8
A. Kapitalski račun	8,3	-9,5	3,3	-2,0
B. Finančni račun	327,1	-4,9	236,3	-76,8
1. Neposredne naložbe	51,5	-41,0	11,0	-69,3
Domače v tujini	-82,2	-85,1	-39,7	-52,1
Tuje v Sloveniji	133,7	44,1	50,7	-17,2
2. Naložbe v vrednostne papirje	705,1	916,4	688,4	550,2
Domače v tujini	-136,4	181,9	-212,0	-171,8
Tuje v Sloveniji	841,6	734,5	900,4	722,1
3. Finančni derivativi	5,7	-19,2	2,7	-10,7
4. Ostale naložbe	-472,4	-943,7	-502,7	-633,2
4.1. Terjatve	-825,0	724,9	-963,8	595,1
4.2. Obveznosti	352,6	-1.668,6	461,1	-1.228,3
5. Mednarodne denarne rezerve	37,1	82,6	37,0	86,2
III. Neto napake in izpustitve	6,7	108,6	-99,4	159,1

26

V februarju je bil tekoči primanjkljaj 80.3 milijonov € (februarja lani 140.2 milijonov €), kar je rezultat 22.4 (132.2) milijonov € velikega blagovnega primanjkljaja, 78.1 (117.3 milijonov €) storitvenega presežka, 69.0 (79.9) milijonov € primanjkljaja v faktorskih dohodkih in 66.9 (45.2) milijonov € primanjkljaja tekočih transferjev. Kapitalski in finančni račun kaže povečanje terjatev za 78.8 milijonov € (februarja lani je bilo povečanje obveznosti 239.6 milijonov €). Pri tem je bil neto odliv neposrednih tujih naložb 69.3 milijonov € (v enakem mesecu lani še priliv 11.0 milijonov €), neto priliv iz naložb v vrednostne papirje 550.2 (februarja lani 688.2) milijonov €, pri ostalih naložbah pa povečanje neto terjatev oziroma zmanjšanje obveznosti za 633.2 (502.7 milijonov €).

V prvih dveh mesecih skupaj je znašal primanjkljaj na tekočem računu 94.2 milijonov € (v enakem obdobju lani kar 342.1 milijonov €). Pri tem je bil blagovni primanjkljaj 54 milijonov € (lani 320.6 milijonov €), storitveni presežek 200.6 milijonov € (237.0 milijonov €), neto odliv dohodkov faktorjev 144.2 milijonov € (157.6 milijonov €) in odliv tekočih transferov 96.6 milijonov € (100.9 milijonov €).

Na kapitalskem in finančnem računu je bilo v prvih dveh mesecih doseženo neto povečanje terjatev 14.4 milijonov € (v lanskih primerljivih dveh mesecih povečanje obveznosti za

335.4 milijonov €), od tega 9.5 milijonov povečanja terjatev na kapitalskem računu (v enakih mesecih lani za 8.3 milijonov € povečanje obveznosti). Med postavkami finančnega računa je prišlo do zmanjšanja neposrednih tujih naložb za 41 milijonov € (v enakem obdobju lani so se povečale za 51.5 milijonov €), pri portfeljskih naložbah je bil neto priliv 916.4 milijonov € (lani 705.1 milijonov €), pri ostalih naložbah pa so se povečale terjatve za 943.7 milijonov € (lani za 472.4 milijonov €). Mednarodne devizne rezerve pri Banki Slovenije so se povečale za 82.6 milijonov € (lani za 37.1 milijonov €). Statistična napaka je znašala v prvih dveh mesecih letos 108.6 milijonov €, v enakem obdobju lani pa 6.7 milijonov €.

Po podatkih iz aprilskega Biltena banke Slovenije so bruto obveznosti Slovenije konec februarja 2009 znašale 38.157 milijonov €, kar je 581 milijonov € manj kot mesec prej in kar 1978 milijonov € manj kot ob do sedaj doseženem maksimumu konec oktobra 2008. Ker pa so se zmanjšale tudi terjatve do tujine, so znašale neto obveznosti konec februarja 9.527 milijonov €, kar je sicer 40 milijonov manj kot januarja 2009, ko je bil dosežen njihov dosedanji maksimum. Pri tem so se devizne rezerve pri Banki Slovenije v marcu 2009 skrčile na 602.1 milijonov €, njihov maksimum po vstopu v EMU pa je bil dosežen junija 2007, ko so znašale 858.1 milijonov €.

POMOČI POLITIKE TRGA DELA

dr. Tanja Česen

POVZETEK

Pomoči politike trga dela nameni država presežnim delavcem in brezposelnim kot nadomestilo za izgubo dohodka. Pomoči države predstavljajo varnost v novem konceptu 'fleksibilne varnosti'. Oblike pomoči v razvitih evropskih državah so raznovrstne; namenjene so ljudem, ki iščejo delo in želijo delati ter so za delo sposobni. Nabor pomoči v EU je obširen: nadomestila in pomoči brezposelnim, nadomestilo dohodka presežnim delavcem in delavcem ob stečaju podjetja, ter zgodnje upokojevanje. V Sloveniji, tradicionalni socialistični državi, pa imamo dandanes kljub krizi le nadomestilo za brezposelnost.

28

Ključne besede: politika trga dela, pomoči

JEL: J00, J65

SUMMARY

Labor market policy supports are designed by the state for redundant workers and unemployed as a compensation for the loss of incomes. Supports represent security in the new concept of 'flexicurity'. Developed European countries have built wide variety of supports, which are designed for people, who are seeking job, wish to work, and are capable to work. The list of EU supports is extensive: unemployment benefits and assistance, redundancy compensations, bankruptcy compensations, and early retirement. In Slovenia, a former socialist country, we nowadays have only unemployment benefits.

Key words: labor market policy, supports

JEL: J00, J65

1. Uvod

Obdobje negativnega preobrata gospodarskega cikla v tržnem gospodarstvu se izrazito odraža na trgu dela. Podjetja skladno z zmanjšano gospodarsko aktivnostjo zmanjšujejo stroške in odpuščajo zaposlene, namesto da bi iskala nove trge za svoje proizvode in storitve. Popularna poslovna ideja postaja 'vitko podjetje'; zaposlene obravnavajo kot strošek, ki ga je potrebno najprej zmanjšati. Težnja k zmanjševanju 'stroška dela' pa lahko hitro vodi v 'slabokrvnost' podjetja. Na makroekonomski ravni se opazno zmanjšuje zaposlenost in hitro povečuje neprostoovoljna brezposelnost. Brezposelne osebe ob izgubi zaposlitve izgubijo tudi osnovni vir dohodka. Na mesto delodajalcev vstopi država, ki poskrbi za nadomestilo izgube dohodkov. Oblike pomoči politike trga dela so v razvitih tradicionalno kapitalističnih državah raznovrstne, od pomoči presežnim delavcem in brezposelnim do zgodnjega upokojevanja. Slovenija pozna le eno pomoč, in sicer nadomestilo brezposelnim; pravica do tega izvira iz zavarovanja za brezposelnost. Do sredine leta 2006 je obstajala še pomoč za brezposelnost, ki so jo prejeli brezposelni po izteku pravice do nadomestila, prvi iskalci zaposlitve in osebe, ki za brezposelnost niso bile zavarovane. Namen te oblike pomoči je bil obdržati brezposelne aktivne pri iskanju zaposlitve, torej blizu trga dela. Sredi leta 2006 pa je bila pomoč za brezposelnost ukinjena, upravičence so usmerili na socialno pomoč na Centre za socialno delo. S tem so brezposelne preusmerili iz aktivnosti v neaktivnost. Slovenija, ki je bila tradicionalno socialistična država, kjer je bila skrb za ljudi na prvem mestu, je zdaj s pomočmi politike trga dela med zadnjimi v EU. Glede na to, da se gospodarska kriza spreminja v humanitarno, bi bilo nujno spremeniti nehumano politiko in uveljaviti nove oblike pomoči, saj v okvir varstva osnovnih človekovih pravic sodi tudi zaščita zaposlenih presežnih delavcev in brezposelnih. Nesprejemljivo je, da zaposleni v podjetjih več mesecev ne prejmejo plače ter da morajo po pomoč na humanitarne organizacije – pakete hrane in plačilo položnic. Večina razvitih evropskih držav pomaga delavcem v insolventnih podjetjih in jim nadomesti izgubo dohodka. Vse evropske države poznajo poleg nadomestila za brezposelnost še druge zelo različne oblike pomoči. Pomembna oblika pomoči je tudi pomoč starejšim presežnim delavcem pri zgodnjem upokojevanju. Nesmiselno je siliti starejše delavce v izobraževanje, prekvalifikacijo in istočasno podaljševati dobo upokojevanja.

Namen prikaza politik pomoči na trgih dela v razvitih evropskih državah je informirati in spodbuditi politike ter socialne partnerje, da bi v kriznem času ustrezne aktivnosti uvedli tudi v Sloveniji.

2. Evropska metodologija pomoči politike trga dela

Politika trga dela po osnovni definiciji vključuje vse intervencije na trgu dela s ciljem doseči njegovo učinkovito delovanje ter odpraviti neravnovesja. V primerjavi s politiko zaposlovanja predstavlja ožji koncept, značilno se razlikuje po ciljnih skupinah, ki jim je

namenjena. Vse intervencije naj bi koristile ciljnim skupinam tudi v primerih, ko sredstva prejmejo izvajalci storitve. Intervencije so financirane iz sredstev državnega in občinskih proračunov ter strukturnih skladov EU.

Vrste intervencij evropske politike trga dela (LMP Labour Market Policy)¹ so:

- storitve – *services* (kategorija 1): storitve, pomoč pri iskanju zaposlitve, priprave na delo,
- ukrepi – *measures* (kategorije 2-7): izobraževanje, spodbude, ustvarjanje zaposlitev, samozaposlitev,
- pomoči – *supports* (kategoriji 8-9): nadomestilo za brezposelnost, pomoči, zgodnje upokojevanje.

30

Ciljne skupine vseh intervencij politike trga dela so: 1) brezposelni, 2) presežni delavci in 3) neaktivne osebe, ki dela iz različnih razlogov (šolanje, družina, bolezen) ne iščejo, vendar želijo delati (delovna rezerva). Pomoči so intervencije v obliki finančne podpore navedenim ciljnim skupinam. V okvir pomoči sodijo dohodki izven dela - podpore in pomoči ter zgodnje upokojevanje.

Evropska klasifikacija pomoči politike trga dela (kategoriji 8 in 9) vključuje:

8 Dohodki izven dela – podpore in pomoči

Nadomestilo za brezposelnost – zavarovanje in pomoč

Delno nadomestilo za brezposelnost

Delno nadomestilo za brezposelnost – krajši delovnik

Nadomestilo za presežne delavce

Nadomestilo za stečaj

9 Zgodnje upokojevanje

Pogojno: polno in delno

Brezpogojno: polno in delno

¹ Labour market policy database, Revision of June 2006, European Commission, Eurostat. Več o politiki trga dela: Cesen T., Analiza in merjenje učinkovitosti politike trga dela, Gospodarska gibanja, št. 404, junij-julij 2008.

Dohodki izven dela (LMP kategorija 8) vključujejo denarne pomoči za nadomestilo izgube plače osebam, ki so sposobne delati in delo aktivno iščejo, vendar ne najdejo primerne delo, so začasno brezposelne (sezonsko delo) ali so izgubile delo zaradi prestrukturiranja ali stečaja podjetja, vključno z osebami, ki še niso bile zaposlene.

Pomoči in podpore v okviru dohodkov izven dela vključujejo:

- Nadomestilo na osnovi sheme zavarovanja zaposlenih za brezposelnost,
- Pomoč brezposelnim izven sheme zavarovanja – osebe, ki še niso bile zaposlene ali po poteku pravice do nadomestila,
- Delno nadomestilo za brezposelnost za osebe, ki so izgubile zaposlitev za določen čas ali delajo s skrajšanim delovnikom (poslovna recesija, okvare opreme, nezgode) ob nadaljevanju delovnega razmerja pri delodajalcu,
- Delno nadomestilo za brezposelnost za osebe, ki imajo zaposlitev s krajšim delovnikom in želijo delati ter iščejo zaposlitev za poln delovnik,
- Nadomestilo za presežne delavce je denarno plačilo iz javnih sredstev odpuščenim osebam, ki so izgubile zaposlitev v podjetju zaradi prenehanja poslovanja ali zmanjšanja obsega poslovanja,
- Nadomestilo ob stečaju je denarno plačilo iz javnih sredstev kot nadomestilo neizplačanih plač zaradi stečaja / insolventnosti podjetja.

Zgodnje upokojevanje (LMP kategorija 9) je pomoč brezposelnim, presežnim delavcem ali neaktivnim starejšim osebam (55-64 let), ki imajo zelo malo ali nikakršne možnosti za zaposlitev. Pomoči so namenjene le za čas do polne upokojitve. Vključujejo:

- Pogojno zgodnje upokojevanje delavcev v primerih, ko se delodajalec zaveže, da bo namesto starejšega delavca zaposlil drugo osebo iz ciljnih skupin; polno zgodnje upokojevanje je v primerih, kje starejši delavec popolnoma preneha z delom, delno pa v primerih, kjer starejši delavec še dela s krajšim delovnikom,
- Nepogojno zgodnje upokojevanje starejših delavcev v primerih, ko delodajalec ne prevzame obveznosti, da bo zaposlil drugo osebo iz ciljnih skupin; polno nepogojno zgodnje upokojevanje je v primerih, ko starejši delavec popolnoma preneha z delom in postane neaktiven na trgu dela, delno pa v primeru, ko ostane zaposlen s krajšim delovnikom.

Praviloma so brezposelne in druge osebe, ki so vključene v ukrepe politike trga dela (LMP kategorije 2-7), izključene iz registra brezposelnih oseb in zato tudi izgubijo pravico do prejemanja pomoči.

3. Izdatki za politiko trga dela in za pomoči

Celotni izdatki za politiko trga dela² so po podatkih Eurostata v letu 2006 znašali v Evropski uniji 1,9% bruto domačega proizvoda, v razvitih evropskih državah EU-15 pa 2% BDP³. Med izdatki je bilo v EU namenjenih 62,2% za pomoči, 26,6% za ukrepe in 11,2% za storitve politike trga dela; v Sloveniji pa 58,8% za pomoči, 26,9% za ukrepe in 14,3% za storitve.

Višina in raven izdatkov politike trga dela med evropskimi državami se razlikujeta. Nominalno najvišji izdatki za politiko trga dela so v Nemčiji (70 mia Evrov) in Franciji (41 mia Evrov). Relativno najvišji izdatki za politiko trga dela – merjeno z deležem izdatkov v BDP – pa so na Danskem 4,1%, v Nemčiji in Belgiji 3%, sledijo Nizozemska, Finska Francija in Švedska.

Slovenija je leta 2006 potrošila za politiko trga dela 202 mio Evrov sredstev državnega proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada ali 0,66% BDP, kar jo uvršča na spodnji del na lestvice. V primerjavi s povprečjem EU je Slovenija za politiko trga dela potrošila trikrat manj. Najnižje izdatke za politiko trga dela imajo nove države članice EU, in sicer je najnižje Estonija z 0,15% BDP, nato Latvija, Romunija, itd.

Pomoči politike trga dela so nadomestila za brezposelnost in zgodnje upokojevanje (LMP kategoriji 8 in 9) in predstavljajo povprečno 62% vseh izdatkov. Pregled po državah prikazuje velike razlike; pomoči so najpomembnejše v Nemčiji (70%), nato v Španiji, Avstriji, Portugalski in Finski (66%), Slovenija je z 59% blizu Franciji (60%) in Italiji (62%). Najnižji delež pomoči imata Švedska (42%), kjer so najpomembnejši ukrepi, in Velika Britanija (31%), kjer so najpomembnejše storitve politike trga dela - aktivacija.

Indikator - izdatki za pomoči politike trga dela v BDP prikazuje najvišjo vrednost 2,5% na Danskem, kjer je nastala ideja o fleksibilni varnosti na trgu dela, sledi Nemčija z 2,1%, nad povprečjem so še Belgija Finska, Nizozemska, Španija, Francija, Avstrija.

V okviru pomoči je v EU v strukturi izdatkov največ 57% namenjenih različnim oblikam nadomestila za brezposelnost (LMP kategorija 8), 4,4% pa pomoči zgodnjemu upokojevanju (LMP kategorija 9). Zgodnje upokojevanje je najvišje na Poljskem (39%) in Slovaški (33%), ter Finskem (16%), Belgiji (14%) in Avstriji (12%).

Slovenija je leta 2006 potrošila za pomoči 118 mio Evrov oziroma 0,39% BDP sredstev državnega proračuna, in sicer za nadomestila za brezposelnost in za pomoči brezposelnim, medtem ko se pomoči prežežnim delavcem in delavcem ob stečaju podjetja ter zgodnje upokojevanje niso izvajale.

² Eurostat, Statistics in Focus, Population and social conditions, 94/2008.

³ Vir podatkov za Slovenijo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Informacijski sistem indikatorjev trga dela LMIS - Modul LMP Politika trga dela. Projekt LMIS je prejel nagrado SAS Intelligence award, avtorica članka je vodja projekta. Projekt LMIS je trenutno blokiran, zato ni novejših podatkov za Slovenijo.

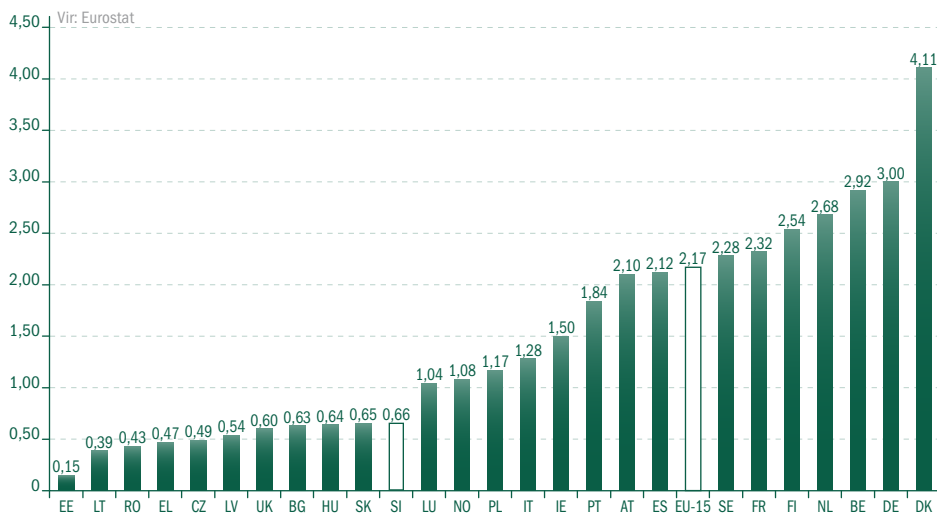
Slovenija je potrošila za pomoči trikrat manj kot v povprečju države EU in je na spodnjem delu lestvice med državami novimi članicami EU.

Indikatorji so poleg izdatkov za pomoči v BDP še izdatki na udeleženca in povprečni izdatki na osebo, ki želi delati. Pri presoji podatkov o izdatkih na udeleženca je potrebno upoštevati, da prikazuje celoten znesek, in da je potrebno upoštevati še povprečen čas prejemanja pomoči. Nadomestilo za brezposelnost je povprečno letno (stock) prejelo 22.756 oseb⁴, povprečno trajanje prejemanja je bilo 165 dni; povprečno 80 dni so pomoč prejeli mlajši od 25 let, 155 dni upravičenci v starosti 25-55 let in 240 dni starejši od 55 let. Pomoč za brezposelne⁵ je prejelo 7.771 oseb, povprečno trajanje prejemanja je bilo 240 dni.

33

Med osebe, ki želijo delati, vključujemo poleg brezposelnih še tiste neaktivne osebe, ki želijo delati, toda iz različnih razlogov dela ne iščejo. Indikator »Delovna rezerva« (Labour reserve)⁶ je eden izmed evropskih analitičnih indikatorjev politike zaposlovanja. V Sloveniji je bilo leta 2006 povprečno 61 tisoč brezposelnih in 80 tisoč neaktivnih, ki so želeli delati, skupno 141 tisoč oseb brez dela, ki so želele delati. Stopnja brezposelnosti je bila 6%, stopnja delovne rezerve 7,2%; skupno je 13,3% oseb (aktivno prebivalstvo in delovna rezerva) želelo delati, vendar ni imelo dela.

Slika 1. Izdatki za politiko trga dela EU 2006 (% BDP)

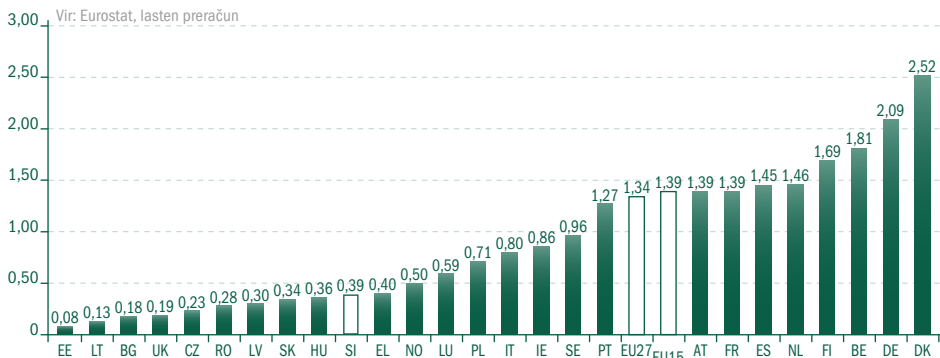

4 Vir: mikro podatki Zavoda RS za zaposlovanje, preračun MDDSZ LMIS modul LMP.

5 Pomoč za brezposelnost je bila z zakonom ukinjena julija 2006.

6 Vir: mikro podatki SURS Anкета o delovni sili, preračun MDDSZ Informacijski sistem indikatorjev trga dela LMIS modul Indikatorji.

Slika 2. Izdatki za pomoči politike trga dela, EU, 2006 (%BDP)

34

4. Kvalitativna poročila politike trga dela ⁷ – pomoči

Namen pomoči politike trga dela je zaščititi presežne delavce in neprostovoljno brezposelne, ki aktivno iščejo delo, ter jim nadomestiti izgubo dohodka zaradi izgube zaposlitve. Iz pregleda oblik pomoči po državah članicah EU-15 je razvidno, da so ciljne osebe presežni delavci in brezposelni ter zaposleni, ki ne prejmejo plač zaradi insolventnosti podjetja in katerih zaposlitev je ogrožena.

Pomoči za brezposelne:

- Nadomestilo za brezposelnost je osnovna oblika pomoči, ki je odvisna od predhodne zaposlitve ter zavarovanja za brezposelnost. Višina nadomestila je v evropskih državah različna: od 40% (Italija), 60% (Avstrija, Belgija, Nemčija), 65% (Portugalska), 70% (Nizozemska, Španija), 80% (Švedska), 90% (Danska) do 100% plače (Francija), čas prejemanja je od 5 mesecev (Avstrija) do 48 mesecev (Danska). Nadomestilo je odvisno od starosti, delovne dobe in družinskih razmer.
- Pomoč za brezposelnost prejmejo brezposelni, ki nimajo pravice ali jim je potekla pravica do nadomestila. Višina pomoči je znatno nižja od nadomestila.

Pomoči za presežne delavce:

- Pomoč za presežne delavce je nadomestilo izgube dohodka zaposlenim, ki zaradi ekonomske krize ali prestrukturiranja nimajo dela, pomoč zaposlenim s krajšim delovnikom, z namenom preprečiti odpuščanje. Čas prejemanja je 3-12 mesecev.
- Pomoč za nadomestilo neizplačanih plač v primeru insolventnosti ali/in stečaja podjetja ima večina evropskih držav, pravica je omejena na 6 mesecev.
- Pomoč za delavce v sezonskih dejavnostih izven sezone, npr. gradbeništvo, kmetijstvo, idr.

35

Pomoči pri zgodnjem upokojevanju:

- Nadomestilo izgube dohodka zaradi krajšega delovnika starejših delavcev,
- Pomoč pri zgodnjem upokojevanju presežnih delavcev in brezposelnih,
- Zgodnje upokojevanje presežnih delavcev in brezposelnih.

Pomoči politike trga dela prejema aktivne osebe – zaposleni presežni delavci in brezposelni, ki iščejo zaposlitev. Poleg tega so v večini držav zaščiteni delavci, ki ne prejmejo plač v podjetjih zaradi insolventnosti in stečaja. Med pomoči sodijo pomoči pri delnem in polnem zgodnjem upokojevanju presežnih delavcev in brezposelnih.

Pravice do pomoči in vrste pomoči – kriteriji, višina, trajanje – so opredeljeni v nacionalni delovni zakonodaji (zakoni o delu, zaposlovanju, zavarovanju za brezposelnost, skladih za pomoči) in v kolektivnih pogodbah, na osnovi konsenza socialnih partnerjev.

V primerjavi z raznovrstnimi pomočmi politike trga dela v evropskih državah (EU-15) je v Sloveniji le ena vrsta pomoči, in sicer nadomestilo za brezposelnost. Nadomestilo prejmejo brezposelni, ki so bili prej zaposleni in zavarovani za brezposelnost, 3-24 mesecev odvisno od trajanja zaposlitve - 70% plače (3 m 60%). Glede na aktualne gospodarske razmere bi bilo potrebno uvesti druge oblike pomoči, še posebej pomoči presežnim delavcem in tistim, ki ne prejmejo plače zaradi insolventnosti podjetja. Razmisliti bi bilo potrebno tudi o uvedbi posameznih oblik pomoči pri zgodnjem upokojevanju.

4. 1. Avstrija

8/1 Nadomestilo za brezposelnost

Nadomestilo za brezposelnost sestavlja osnova in dodatki za družino. Socialne prispevke plača AMS. Osnova za nadomestilo je neto dohodek v zadnjih 12 mesecih. Brezposelni prejmejo povprečno 690 Evrov mesečno, in sicer največ 60% (samski) in 80% (vključno z družinskimi dodatki) v primerjavi s prejšnjimi dohodki. Čas prejemanja nadomestila je od 20 do 78 tednov. Pogoji za prejemanje nadomestila je dohodek, nižji od 333 Evrov in zaposlitev neprekinjeno najmanj 53 tednov v zadnjih 104 tednih za prvo prijavo oziroma 28 tednov v zadnjih 53 tednih za drugo prijavo. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost; Ciljna skupina: registrirano brezposelni; Institucija AMS.

8/2 Pomoč za brezposelnost

Brezposelni, ki jim je potekla pravica do nadomestila za brezposelnost, in dela niso našli, prejmejo pomoč za brezposelnost. Socialne prispevke plača AMS. Osnova za pomoč je največ 92% ali 95% nadomestila za brezposelnost, ki so ga prejeli pred tem. Čas prejemanja je eno leto, lahko pa se na osnovi vloge podaljša. Pogoji za prejemanje pomoči je dohodek, nižji od 333 Evrov, brezposelni morajo biti voljni in sposobni delati. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost; Ciljna skupina: vsi registrirano brezposelni, dolgotrajno brezposelni; Institucija: AMS.

8/20 Kratkotrajna pomoč zaposlenim

Zaposleni s krajšim delovnikom zaradi daljše ekonomske krize (več kot 3 mesece) prejmejo pomoč zaradi zmanjšanja plače na osnovi krajšega delovnika, in sicer najmanj 1/8 dnevnega nadomestila za brezposelnost. Čas prejemanja pomoči je 3 mesece, v primeru, če je več kot 25% zaposlenih starejših od 45 let, pa največ eno leto. Pravna osnova: sporazum partnerjev v kolektivni pogodbi, Zakon o storitvah trga dela (AMS).

8/21 Nadomestilo za sezonsko delo (gradbeništvo)

Delavci v gradbeništvu prejmejo 60% nadomestila plače, če zaradi slabega vremena ne morejo delati. Čas trajanja 96 ur, največ 144 ur. Finančni vir: sklad gradbeništva.

8/33 Nadomestilo za stečaj / insolventnost

V primeru stečaja lahko delavci in bivši delavci prejmejo nadomestilo za izgubo dohodka zaradi stečaja ali insolventnosti delodajalca. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za insolventnost; Institucija: sklad za nadomestilo in Ministrstvo za gospodarstvo.

9/49 Delno nadomestilo za krajši delovnik za starejše delavce

Starejši delavci, ki delajo s 40-60% krajšim delovnikom do upokojitve, lahko prejmejo nadomestilo v višini 50% izgube dohodka zaradi krajšega delovnika. Pogoji je 57 let za moške in 52 let za ženske ter najmanj 15 let zaposlitve. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost; Ciljna skupina: starejši delavci, Institucija: AMS.

- 9/3 Nadomestilo za zgodnje upokojevanje starejših delavcev – rudarji
Rudarji, ki so starejši od 52 let in so ostali brezposelni, imajo pravico do nadomestila za predčasno upokojevanje. Čas prejemanja nadomestila je največ 10 let. Nadomestilo je v višini pokojnine / invalidnine za rudarje. Pravna osnova: Zakon o posebni pomoči (SUG).
- 9/4 Avans pokojnine
Starejši delavci, ki so izpolnili minimalne pogoje za upokojitev (ženske 56,5 let, moški 64,5 let) lahko prejmejo finančno pomoč za čas, ko čakajo na odobritev upokojitve in na pokojnino. Pomoč je v višini nadomestila za brezposelnost. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost; Ciljna skupina: registrirano starejši brezposelni.
- 9/64 Nadomestilo za prehod v upokojevanje
Starejši delavci, ki so postali brezposelni po izteku pogodbe s krajšim delovnikom in /ali so izpolnili minimalne pogoje za upokojitev, ter se ne morejo več vključiti na trg dela, lahko prejmejo nadomestilo za brezposelnost s 25% dodatkom (in pomoč za družino). Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost; Ciljna skupina: starejši delavci, Institucija: AMS.

37

4.2. BELGIJA

- 8/1 Nadomestilo za brezposelnost
Nadomestilo za brezposelnost prejmejo brezposelni, ki aktivno iščejo zaposlitev. Višina nadomestila je 60% in več plače, odvisno od starosti, delovne dobe (najmanj 31 dni v zadnjih 18 mesecih ali 624 dni v preteklih 36 mesecih) in od družinskega stanja. Ciljna skupina: vsi registrirano brezposelni.
- 8/97 Šest mesečni dohodek za presežne delavce
Presežni delavci, ki so bili odpuščeni zaradi prestrukturiranja podjetja, starejši od 45 let, imajo pravico do nadomestila v višini plače za 6 mesecev. Delodajalci, ki želijo omogočiti delavcem zgodnjo upokojitev, ustanovijo Enoto za zaposlovanje in vsi delavci, ki v tej enoti sodelujejo, imajo pravico prejemati 6 mesecev nadomestilo plače, ki jo financira državni proračun.
- 9/38 Zgodnje upokojevanje po kolektivni pogodbi
Starejši delavci, od 58-60 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve. Nadomestilo je v višini 60% bruto plače, v primeru presežnih delavcev lahko prejmejo tudi dodatek v višini 50% razlike dohodka, ki ga plača delodajalec. Pogoj je, da delodajalec zaposli na to delovno mesto brezposelno osebo. Podjetja v težavah ali v prestrukturiranju lahko prilagodijo sistem zgodnje upokojitve glede na starost in pogoj nadomestne zaposlitve. Pogoj je poleg starosti najmanj 25 let delovne dobe, oziroma ustrezno manj za 60 let stare.

9/99 Delno zgodnje upokojevanje

Starejši delavci imajo pravico do nadomestila za polovično zgodnjo upokožitev, če imajo 25 let delovne dobe, pravico do nadomestila za brezposelnost, če so delali polni delovnik v zadnjih 12 mesecih, in če bodo delali polovični delovnik. Plača je v tem primeru enaka plači za polno zaposlitev, vendar pod pogojem, da delodajalec zaposli brezposelno osebo najmanj za polovični delovni čas. Namen je spodbuditi nadomestilo starejših zaposlenih, ki se prej delno upokojijo, z brezposelnimi.

4. 3. NEMČIJA

8/1 Nadomestilo za brezposelnost

Nadomestilo za brezposelnost prejmejo brezposelni, ki aktivno iščejo zaposlitev najmanj 15 ur na teden in so bili prej zaposleni najmanj 360 dni v zadnjih 3 letih (180 dni za sezonske delavce). Čas prejemanja nadomestila je 6-36 mesecev, odvisno od starosti in delovne dobe. Brezposelni mlajši od 55 let lahko prejmejo nadomestilo največ 12 mesecev, starejši od 55 let pa največ 36 mesecev. Višina nadomestila je 60% plače v zadnjih 52 tednih, 67% v primeru družine z enim vzdrževanim otrokom.

8/77 Pomoč za brezposelnost (ALG II)

Registrirani dolgotrajno brezposelni, ki jim je potekla pravica do nadomestila za brezposelnost in dela niso našli, ter drugi iskalci zaposlitve, lahko prejmejo pomoč za brezposelnost.

8/14 Pomoč za krajši delovnik

Pomoč je namenjena kvalificiranim delavcem, ki zaradi gospodarskih težav podjetja delajo s krajšim delovnikom z namenom preprečiti odpuščanje. Pomoč je namenjena le delavcem z nižjim dohodkom, ki bi bili upravičeni do socialne pomoči. Kriterij so gospodarske težave podjetja, ki bi povzročile, da bi vsaj tretjina delavcev prejela najmanj 10% zmanjšanje plač. Sredstva prejme delodajalec, podporo izplača delavcem. Višina podpore je 60% razlike v plači za poln in skrajšan delovnik ter 67% razlike pri starših enega vzdrževanega otroka. Čas prejemanja pomoči je 6 mesecev, v primeru prestrukturiranja se lahko podaljša do 12 mesecev, v težkih gospodarskih težavah pa do 24 mesecev. Podjetja s področja umetnosti in obrti niso upravičena do te pomoči.

8/15 Pomoč za trajni zaposlenost v gradbeništvu

Pomoč je namenjena trajni zaposlitvi kvalificiranih delavcev v gradbeništvu celo leto, tudi izven sezone in v slabem vremenu z namenom preprečiti odpuščanje v zimskem času. Obdobje upravičenosti je od 01.11. do 31.03. ter zimski dodatek od 15.12. do 28.02. V gradbeništvu je zmanjšanje do 30 delovnih ur v breme delavca, od 31-100 ur v breme sklada, 101 uro in več v breme države (odvisno od panožne kolektivne pogodbe). Pogoj je delovno razmerje in plačilo socialnih prispevkov. Vir sredstev

za pomoč je vplačilo 1% dodatnega davka na plače v podjetjih v gradbeništvu, hortikulture, trgovini z gradbenim materialom, ipd. v poseben sklad. Zaposleni torej izven sezone ne more biti odpuščen.

8/1 Delno nadomestilo za brezposelnost za krajši delovnik

Delno nadomestilo za brezposelnost prejme oseba, ki je izgubila eno izmed zaposlitev s krajšim delovnikom, če obdrži drugo zaposlitev s krajšim delovnikom. Višina nadomestila je 60% plače, 67% v primeru družine z enim vzdrževanim otrokom. Čas prejemanja delnega nadomestila je omejen na 6 mesecev. Pogoj je predhodna zaposlenost v eni izmed najmanj dveh zaposlitev s krajšim delovnikom vsaj 12 mesecev v zadnjih dveh letih, aktivno iskanje zaposlitve in prijava na uradu za delo v register brezposelnih oseb.

39

8/4 Nadomestilo za stečaj

Pravico do nadomestila plač imajo zaposleni, ki 3 mesece niso prejeli plač pred začetkom insolventnosti delodajalca. Izgubo dohodka delavcem, zaposlenim v Nemčiji, v tem primeru za 3 mesece krije državni proračun. Delavci imajo pravico prejeti poleg plač tudi druge dohodke, ki jim pripadajo. Rok za prijavo pravice je 2 meseca po insolventnosti.

9/24 Delno zgodnje upokojevanje

Zaposleni, starejši od 55 let, imajo pravico do polovične zgodnje upokojitve v primeru, če delodajalec delno zaposli brezposelno osebo. Nadomestilo je v višini 70% plače za polovični delovnik, delodajalec plačuje socialne prispevke, ki jih država lahko povrne. Časovno je nadomestilo omejeno na 6 let in starost do 65 let, oziroma do izpolnitve pogojev za polno upokojitvev. Pravna podlaga: Zakon o delni zaposlitvi starejših delavcev.

4. DANSKA

8/1 Nadomestilo za brezposelnost

Nadomestilo za brezposelnost prejmejo brezposelne osebe, ki so bile prej zaposlene ali samozaposlene in so bile vključene v zavarovanje za brezposelnost. Brezposelni prejmejo nadomestilo v višini 90% plače, in sicer 1 leto, z možnostjo podaljšanja za 3 leta. Pogoj za prejemanje nadomestila je polna zaposlitev najmanj 52 tednov v 3 letih, za delno zaposlitev pa 34 tednov v 3 letih. Prejemniki nadomestila morajo aktivno iskati zaposlitev, imajo pravico in obveznost do izobraževanja, morajo biti vpisani v register brezposelnih. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost.

8/2 Pomoč za brezposelnost

Pomoč za brezposelnost prejmejo brezposelne osebe, ki nimajo pravice do nadomestila za brezposelnost. Pogoj je, da je oseba nima zaposlitve, je na razpolago za delo in aktivno išče zaposlitev. Čas prejemanja mesečne pomoči je neomejen.

8/29 Podpora za brezposelnost
Podporo za brezposelnost prejmejo invalidi, ki so neprostovoljno brezposelni.

8/25 Nadomestilo za stečaj
Nadomestilo plače prejmejo zaposleni v podjetjih v stečaju, zaradi ukinitve ali prenehanja poslovanja. Vir financiranja nadomestila je garancijski sklad, v katerega vplačujejo vsa danska podjetja. Pravna osnova: Zakon o garancijskem skladu za zaposlene.

40

9/3 Zgodnje upokojevanje
Dolgotrajno brezposelne osebe, stare 50-59 let, ki imajo pravico do nadomestila za brezposelnost, imajo pravico do zgodnje upokojitve pri starosti 60 let. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost.

9/24 Zgodnje upokojevanje
Brezposelne osebe, starejše od 60 let, imajo pravico do nadomestila za zgodnjo upokojitev. Če delajo s krajšim delovnikom, je nadomestilo zmanjšano za število ur dela. Pogoj za prejemanje nadomestila je starost 60-65 let in zavarovanje za brezposelnost najmanj 25 let v zadnjih 30 letih. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost.

9/32 Fleksibilno nadomestilo za zgodnje upokojevanje
Starejše brezposelne osebe, ki so bile prej zaposlene v fleksibilni zaposlitvi, imajo pravico do fleksibilnega nadomestila. Če delajo s krajšim delovnikom, je nadomestilo zmanjšano za število ur dela. Pogoj za prejemanje nadomestila je starost 60-65 (67) let in zavarovanje za brezposelnost najmanj 25 let v zadnjih 30 letih. Pravna osnova: Zakon o fleksibilnem nadomestilu.

5. ŠPANIJA

8/64 Pomoč za aktivno iskanje zaposlitve (ES-32 regije)
Pomoč za brezposelnost prejmejo starejše dolgotrajno brezposelne osebe (45+), ki jim je potekla pravica do nadomestila, so vključene v ukrep LMP in aktivno iščejo zaposlitev. Višina pomoči je 75% minimalne plače.

8/5 Nadomestilo za brezposelnost
Nadomestilo za brezposelnost prejmejo brezposelne osebe, ki so izgubile zaposlitev in želijo ter so sposobne delati. Višina nadomestila je 70% plače (180 dni), kasneje 60% plače. Nadomestilo ne more biti nižje od 100% ali 75% minimalne plače ter ne sme biti višje od 170% oziroma 220% minimalne plače, če ima vzdrževane otroke. Čas prejemanja nadomestila je omejen na 2 leti. Pogoj je zaposlitev za poln delovnik najmanj 360 dni v zadnjih 6 letih in zavarovanje za brezposelnost.

8/6 Pomoč za brezposelnost

Pomoč za brezposelnost prejmejo dolgotrajno brezposelne osebe, ki nimajo pravice do nadomestila ali je potekla pravica do prejemanja nadomestila. Višina pomoči je 75% minimalne plače in plačilo zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja (52+). Čas prejemanja je od 18 do 30 mesecev.

8/7 Pomoč za brezposelnost v kmetijstvu

Pomoč za brezposelnost prejmejo brezposelni priložnostni delavci v kmetijstvu v dveh regijah, ki so bili zaposleni z zavarovanjem vsaj 35 dni v 12 mesecih. Višina pomoči je 75% minimalne plače; čas prejemanja je od 100 dni do 360 dni, za starejše od 52 let pa do upokojitve. Pogoji je, da je dohodek nižji od minimalne plače, oziroma dohodkovni limit je določen glede na velikost družine.

41

8/32 Pomoč za aktivno iskanje zaposlitve starejših (M.26)

Pomoč za brezposelnost prejmejo starejši dolgotrajno brezposelni (45+), ki jim je potekla pravica do nadomestila in njihov dohodek ne presega 75% minimalne plače. Pogoji je, da so vključeni v ukrep LMP in aktivno iščejo zaposlitev.

8/4 Delno nadomestilo za krajši delovnik

Nadomestilo za brezposelnost je namenjeno delavcem v podjetjih, ki zaradi ekonomskih težav v celoti odpustijo zaposlene ali zmanjšujejo število delovnih ur in plače najmanj za tretjino. Presežni delavci prejmejo nadomestilo v višini 75%-220% minimalne plače in plačilo socialnih prispevkov. Pogoji je zavarovanje za brezposelnost in delo najmanj 360 dni v zadnjih 6 letih.

8/30 Nadomestilo plače ob stečaju (M.27)

Nadomestilo plače prejmejo zaposleni v podjetjih, ki najavijo stečaj. Pogoji je, da ne prejmejo plač pred stečajem. Ko je stečaj realiziran, imajo pravico do pomoči zaradi izgube zaposlitve.

9/26 Zgodnje upokojevanje z nadomestitvijo (M.29)

Zaposleni, starejši od 64 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve (12M) v primeru, če jih nadomesti brezposelna oseba. Predčasno upokojena oseba prejme polno pokojnino.

9/47 Zgodnje upokojevanje z nadomestitvijo (ES-26 regije)

Zaposleni, starejši od 64 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve (12M) v primeru, če jih nadomesti brezposelna oseba. Predčasno upokojena oseba prejme polno pokojnino.

9/27 Pogodba o nadomestitvi (M.30)

Zaposleni, starejši od 60 let, imajo pravico do delne zgodnje upokojitve (5 let) v primeru, če jih delno nadomesti brezposelna oseba. Predčasno upokojena oseba dela za polovični delovni čas in prejema 25%-85% pokojnino do izpolnitev pogojev za upokožitev.

9/53 Pogodba o nadomestitvi (ES-27 regije)

Zaposleni, starejši od 60 let, imajo pravico do delne zgodnje upokojitve (5 let) v primeru, če jih delno nadomesti brezposelna oseba. Predčasno upokojena oseba dela za polovični delovni čas in prejema 25%-85% pokojnine do izpolnitev pogojev za upokojitev.

9/2 Zgodnje upokojevanje (M.28)

Zaposleni, starejši od 60 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve, če so presežni delavci zaradi ekonomskih razlogov. Pomoč v višini nadomestila (75%) prejemajo do 5 let, ko izpolnijo pogoje za upokojitev (65 let). Plačani so tudi vsi socialni prispevki.

42

9/33 Zgodnje upokojevanje (ES-2 regije)

Zaposleni, starejši od 60 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve, če so presežni delavci zaradi ekonomskih razlogov. Pomoč v višini nadomestila (75%) prejemajo do 5 let, ko izpolnijo pogoje za upokojitev (65 let). Plačani so tudi vsi socialni prispevki.

4.6. FINSKA

8/1 Pomoč za brezposelnost v povezavi z dohodkom

Brezposelni, ki želijo in so sposobni delati ter delo aktivno iščejo, prejmejo po vpisu v register brezposelnih pomoč za brezposelnost. Pomoč v povezavi z dohodkom za brezposelnost sestavljajo: osnovna pomoč, dodatek za vzdrževane otroke (<18 let), dodatek glede na prejšnji dohodek, dodatno povečanje pri izgubi zaposlitve zaradi ekonomskih razlogov osebam z več kot 20 let delovne dobe (prvih 150 dni). Pomoč lahko prejemajo največ 500 dni, če so delali najmanj 43 tednov v zadnjih 24 mesecih. Starejšim od 59 let se lahko podaljša do starosti 65 let; pogoj je, da so bili zaposleni najmanj 5 let v zadnjih 20 letih. Pomoč prejmejo brezposelne osebe, ki so bile vključene v zavarovanje za brezposelnost. Pravna osnova: Zakon o nadomestilih za brezposelnost.

8/2 Osnovna pomoč za brezposelnost

Brezposelni, ki niso imeli zavarovanja za brezposelnost, ki želijo in so sposobni delati ter delo aktivno iščejo, prejmejo po vpisu v register brezposelnih pomoč za brezposelnost. Pomoč za brezposelnost sestavljajo: osnovna pomoč in dodatek za vzdrževane otroke (<18 let). Pomoč lahko prejemajo največ 500 dni, če so delali najmanj 43 tednov v zadnjih 24 mesecih. Starejšim od 59 let se lahko podaljša do starosti 65 let; pogoj je, da so bili zaposleni najmanj 5 let v zadnjih 20 letih.

8/4 Podpora za brezposelnost

Brezposelne osebe, ki jim je potekla pravica do prejetja pomoči in mladi prvi iskalci zaposlitve, ki želijo in so sposobni delati ter delo aktivno iščejo, prejmejo podporo za brezposelnost. Podpore za brezposelnost sestavljajo: osnovna podpora in dodatek za vzdrževane otroke (<18 let). Ciljna skupina so dolgotrajno brezposelni in mladi. Pri mladih (>25) je prejetje podpore povezano z obveznostjo do izobraževanja / strokovnega usposabljanja. Če brezposelna oseba ne izpolnjuje pogoja najmanj 43 tednov zaposlitve v zadnjih 28 mesecih, je čakalna doba 5 mesecev do začetka prejetja podpore.

43

8/30 Delna pomoč za brezposelnost v povezavi z dohodkom

Pomoč je namenjena zaposlenim, ki so dolžni delati s skrajšanim delovnikom (25% in več). Višina pomoči je največ 90% plače oziroma 100% osebam, ki imajo pravico do dodatnega povečanja (izguba zaposlitve zaradi ekonomskih razlogov, več kot 20 let delovne dobe). Pomoč za brezposelnost sestavljajo: osnovna pomoč in dodatek za vzdrževane otroke (<18 let). Pogoji je polna zaposlitev najmanj 34 tednov zadnjih 24 mesecih. Delno pomoč prejmejo največ 36 mesecev s pravico podaljšanja za starejše.

8/31 Delna prilagojena pomoč za brezposelnost v povezavi z dohodkom

Pomoč je namenjena delno brezposelnim, ki so zavarovani za brezposelnost in delajo s krajšim delovnikom (25% in več). Višina pomoči je največ 90% plače oziroma 100% osebam, ki imajo pravico do dodatnega povečanja. Delno prilagojena pomoč prejmejo največ 36 mesecev s pravico podaljšanja za starejše. Namenjena je brezposelnim osebam, ki so sprejeli delo s krajšim delovnikom ali zaposlenim, ki so dolžni delati skrajšani delovnik. Delno prilagojena pomoč prejmejo največ 36 mesecev s pravico podaljšanja za starejše.

8/32 Delna osnovna pomoč za brezposelnost

Pomoč je namenjena zaposlenim, ki so dolžni delati s skrajšanim delovnikom (25% in več) in nimajo pravice do delne pomoči za brezposelnost v povezavi z dohodkom (8/30). Delno osnovno pomoč prejmejo največ 36 mesecev s pravico podaljšanja za starejše.

8/32 Delna prilagojena osnovna pomoč za brezposelnost

Pomoč je namenjena delno brezposelnim, zaposlenim, ki so dolžni delati s skrajšanim delovnikom (25% in več) in nimajo pravice do delne pomoči za brezposelnost v povezavi z dohodkom (8/31). Namenjena je brezposelnim osebam, ki so sprejeli delo s krajšim delovnikom ali zaposlenim, ki so dolžni delati skrajšani delovnik. Delno osnovno pomoč prejmejo največ 36 mesecev s pravico podaljšanja za starejše.

8/28 Nadomestilo plače za insolventnost

Nadomestilo plače prejmejo zaposleni v podjetjih, ki so insolventna ali so najavila stečaj. Pogoj je, da so bili delavci polno zaposleni in če so delali na Finskem za finsko podjetje. Pravna osnova: Zakon o zavarovanju za brezposelnost, Zakon o zavarovanju plač.

9/3 Zgodnje upokojevanje

Dolgotrajno brezposelni, stari 60 -64 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve, če so prejeli pomoč vsaj 500 dni in jim je potekla pravica do pomoči. Višina predčasne pokojnine je enaka invalidski pokojnini. Čas prejemanja je do nastopa pogoja za redno upokojevanje – 65 let. Pogoj je, da so bili polno zaposleni vsaj 5 let v zadnjih 15 letih.

44

4.7. FRANCIJA

8/1 Nadomestilo za brezposelnost – pomoč za vračilo na delo

Brezposelni, ki aktivno iščejo delo in so bili prej zaposleni najmanj 6 mesecev v zadnjih 22 mesecih ter zavarovani za brezposelnost, imajo pravico do prejemanja pomoči, skladno z načrtom vračila na delo. Višina pomoči je enaka plači brez odbitkov. Pomoč je odvisna od trajanja plačila zavarovanja za brezposelnost in ima za osebe nad 50 let večje ugodnosti. Čas prejemanja je omejen na maksimalno 36 mesecev.

8/2 Solidarnostna pomoč za integracijo

Brezposelni, ki še niso bili zaposleni in želijo delati, imajo pravico do solidarnostne pomoči za integracijo. Čas prejemanja je omejen na maksimalno 12 mesecev. Ciljne osebe so: begunci in prosilci za azil, izseljenci, bivši zaporniki, žrtve nezgode na delu ali poklicne bolezni v času, ko čakajo na tečaj za prekvalifikacijo.

8/3 Posebna solidarnostna pomoč

Dolgotrajno brezposelni, ki jim je potekla pravica do nadomestila za brezposelnost – pomoč za vračilo na delo, imajo pravico 6 mesecev prejemanja posebne solidarnostne pomoči. Upravičenost do prejemanja se preverja na 6 mesecev. Pogoj je, da so bili prej zaposleni vsaj 5 let v zadnjih 10 letih. Prejemniki imajo dolžnost aktivno iskati delo. Starejši brezposelni nad 55 let z vsaj 20 let delovne dobe imajo pravico do 40% dodatka na znesek pomoči in jim ni več potrebno iskati zaposlitve; njihov status se spremeni iz brezposelnosti v neaktivnost.

8/72 Pokojnini ekvivalentna solidarnostna pomoč

Starejši brezposelni (60 let), ki čakajo na pogoje za upokojevanje, in jim je potekla pravica do nadomestila za brezposelnost, imajo pravico do solidarnostne pomoči ekvivalentne pokojnini. Prejemnikom ni več potrebno aktivno iskati zaposlitve, so izbrisani iz registra brezposelnih in imajo status neaktivnih. Pogoj je, da so vplačali v pokojninski sklad 160 četrletnih prispevkov (40 let). Višina pomoči je minimalni dohodek za posameznika 1.477 Evrov in 2.123 Evrov za zakonca. Pravna podlaga. Zakon o proračunu, Zakon o delu.

8/89 Začasna pomoč

Brezposelni brez delovnih izkušenj, ki čakajo na načrt integracije, imajo pravico do začasne pomoči. Čas trajanja je odvisen od kategorije upravičencev, največ 12 mesecev. Od leta 2006 je namesto pomoči za integracijo (8/2). Mesečni znesek je 301 Evro.

8/4 Delna brezposelnost

Pomoč je namenjena zaposlenim presežnim delavcem v podjetjih v težavah z namenom preprečiti odpustitve. Podjetje v gospodarskih, tehnoloških ali klimatskih težavah izplača delno zaposlenim 50% plače, država podjetju refundira polovico plače po urni postavki minimalne plače. Shema podjetja mora biti odobrena in ne sme prekoračiti 600 ur na leto.

45

9/4 Zgodnje upokojevanje

Starejši zaposleni (58-59 let), ki imajo 40 let delovne dobe, imajo pravico do zgodnje upokojitve do nastopa pogoja za redno upokojitev (60 let). Zgodnja pokojnina je enaka 65% prejšnje bruto plače in lahko traja do največ 2 leti. Osnova je dogovor delodajalcev in sindikatov.

9/34 Postopno upokojevanje

Starejši zaposleni, nad 55 let, imajo pravico do polovičnega delovnika v primeru, če so presežni delavci ali če podjetje nadomestno zaposli iskalca zaposlitve. Starejši delno zaposleni prejme 50% prejšnje plače za polovični delovnik in 30% prejšnje plače pomoči za postopno upokojevanje. Delodajalec shemo in kadrovski načrt prijavi državi, pogoj je nadomestna zaposlitev vsaj polovico mladih ali brezposelnih v ciljnih skupinah. Plačilo je izvedeno na osnovi sprejete sheme neposredno iz državnega proračuna.

9/6 Posebna pomoč za starejše presežne delavce

Starejši zaposleni, nad 57 let, ki postanejo presežni delavci zaradi ekonomskih razlogov, imajo pravico do zgodnje upokojitve. Nadomestilo za starejše presežne delavce je v višini 65% prejšnje bruto plače. Pogoji za uveljavitev nadomestila za presežne delavce zaradi ekonomskih razlogov so omejeni na mala in srednje podjetja, podjetja v ekonomski krizi in le za zaposlene, ki bi s težavo našli drugo zaposlitev. Drugi pogoj je, da je bil zaposleni v podjetju vsaj eno leto, da je imel vsaj 10 let zaposlitve s plačilom socialnih prispevkov. Plačilo je izvedeno na osnovi sprejete sheme neposredno iz državnega proračuna.

9/62 Zgodnje upokojevanje za posebne skupine zaposlenih (CATS)

Starejši zaposleni, nad 57 let, ki imajo 40 let delovne dobe in delajo v posebno težavnih / nevarnih delovnih pogojih, ter se želijo upokojiti, imajo pravico do zgodnje upokojitve. Podjetje mora pravočasno pripraviti načrt zgodnjega upokojevanja in dobiti odobritev države. Upokojeni delavec prejme nadomestno pokojnino, ki jo delno financira država, delno delodajalec. Osnova je pogodba delodajalcev z državo, plačilo je izvedeno iz državnega proračuna med 20-50%, odvisno od starosti delavca.

4. 8. IRSKA

8/1 Nadomestilo za brezposelnost

Brezposelni, ki so sposobni za delo, aktivno iščejo delo in so bili zavarovani za brezposelnost, imajo pravico do prejemanja nadomestila za brezposelnost. Pogoj je, da so izgubili službo in da so prej delali vsaj 3 dni v obdobju 6 dni. Čas prejemanja je omejen na 15 mesecev. Prejemniki imajo pravico do pomoči za ogrevanje, do dodatne finančne pomoči in zdravstvene kartice.

46

8/2 Pomoč za brezposelnost

Pomoč za brezposelnost prejmejo dolgotrajno brezposelne osebe, ki nimajo pravice do nadomestila ali je potekla pravica do prejemanja nadomestila in so sposobne za delo ter aktivno iščejo delo. Pogoj je, da so izgubili službo in da so prej delali vsaj 3 dni v obdobju 6 dni. Maksimalna višina pomoči je 118,80 Evrov na teden, dodatek na odraslo osebo je 78,80 Evrov na teden in na vzdrževanega otroka 16,80 Evrov na teden. Prejemniki imajo pravico do pomoči za ogrevanje, do dodatne finančne pomoči in zdravstvene kartice. Čas prejemanja je neomejen.

8/49 Pomoč za presežne delavce

Delodajalec, ki je plačal odpravnino presežnim delavcem, ima pravico do vračila 60% plačila za 6 mesecev (maksimalno do 600 Evrov plače tedensko). Pogoj je, da je delal za istega delodajalca neprekinjeno 104 tedne s plačilom socialnih prispevkov in zavarovanja za brezposelnost. Prava osnova: Zakon o odpravninah za presežne delavce; pristojnost Ministrstvo za gospodarstvo in zaposlovanje.

8/50 Pomoč za insolventnost

Pomoč za insolventnost prejmejo zaposleni v podjetjih v težavah, ki vodijo v likvidacijo ali stečaj. Višina pomoči je omejena na plačo za 8 tednov. Pogoj je, da so bili plačani socialni prispevki in zavarovanje za brezposelnost. Prava osnova sheme pomoči je zaščita zaposlenih v Zakonu o insolventnosti delodajalcev.

9/12 Zgodnje upokojevanje

Zaposleni, starejši od 55 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve, če so dolgotrajno brezposelni. Pomoč prejema do takrat, ko izpolnijo pogoje za upokojitev. Prejemniki imajo pravico do dodatne pomoči za hrano, ogrevanje, do dodatne finančne pomoči in zdravstvene kartice. Z zakonom je bila leta 2006 zgodnja upokojitev ukinjena, vendar so ostale pravice prej vključenih oseb. Čas prejemanja pomoči je omejen na 10 let.

4. 9. ITALIJA

- 8/94 Poseben solidarnostni sklad v kreditni industriji – izredni čeki
 Plačilo iz sklada prejmejo registrirano brezposelni, ki so izgubili delo zaradi gospodarskih težav v kreditni industriji. Plačilo prispevka v solidarnostni sklad je na osnovi zakona, in sicer 0,5% bruto plače, od tega $\frac{3}{4}$ plača delodajalec in $\frac{1}{4}$ zaposleni. Namen ustanovitve sklada je bila pomoč pri gospodarskih težavah v kreditni industriji. Plačilo pomoči je namenjena tudi zaposlenim v podjetjih v prestrukturiranju. Sklad omogoča tudi prekvalifikacijo presežnih delavcev. Možno je tudi financiranje krajšega delovnika ali začasnega izrednega dopusta, v tem primeru se prispevek v sklad zviša na 1,5% plače. Prava osnova: kolektivna pogodba delodajalcev in sindikatov v kreditni industriji.
- 8/96 Poseben solidarnostni sklad v kooperativni kreditni industriji – izredni čeki
 Plačilo iz sklada prejmejo registrirani brezposelni, ki so izgubili delo zaradi gospodarskih težav v kooperativni kreditni industriji. Plačilo prispevka v solidarnostni sklad je na osnovi zakona, in sicer 0,5% bruto plače, od tega $\frac{3}{4}$ plača delodajalec in $\frac{1}{4}$ zaposleni. Namen ustanovitve sklada je bila pomoč pri gospodarskih težavah v kreditni industriji. Plačilo pomoči je namenjena tudi zaposlenim v podjetjih v prestrukturiranju. Sklad omogoča tudi prekvalifikacijo presežnih delavcev. Možno je tudi financiranje krajšega delovnika ali začasnega izrednega dopusta, v tem primeru se prispevek v sklad zviša na 1,5% plače. Prava osnova: kolektivna pogodba delodajalcev in sindikatov v kreditni industriji.
- 8/97 Poseben solidarnostni sklad v zavarovalništvu – izredni čeki
 Plačilo iz sklada prejmejo registrirani brezposelni, ki so izgubili delo zaradi ukinitve podjetja. Plačilo prispevka v solidarnostni sklad je na osnovi zakona iz leta 2003, in sicer 0,5% bruto plače, od tega $\frac{3}{4}$ plača delodajalec in $\frac{1}{4}$ zaposleni.
- 8/98 Poseben solidarnostni sklad v državni administraciji – izredni čeki
 Plačilo iz sklada prejmejo registrirani brezposelni, ki so izgubili delo zaradi ukinitve podjetja, ki je v lasti države. Solidarnostni sklad za zaposlene v državnih podjetjih deluje v okviru Agencije za državne monopole pri Ministrstvu za finance. Sklad nadomešča brezposelnim izgubo dohodka, plača socialne prispevke in odpravnino ob upokojitvi.
- 8/3a Pomoč za mobilnost
 Pomoč je namenjena odpuščenim delavcem, ki so registrirani na seznamu mobilnosti na regionalnih uradih za delo. Pogoji je, da so bili v 12 mesecih zaposleni vsaj 6 mesecev. Pravico imajo brezposelni, ki jim je poteklo redno nadomestilo za brezposelnost in imajo zmanjšano delovno zmožnost. Višina pomoči je 100% nadomestila v prvem letu in 80% nadomestila v naslednjih letih. Čas prejemanja je normalno 12 mesecev, maksimalno 48 mesecev. Udeleženci imajo dolžnost sodelovati v posebnem izobraževanju in socialno koristnih projektih.

8/71 Nadomestilo za brezposelnost

Registrirani brezposelni, ki so bili odpuščeni neprostoovoljno in so bili zavarovani za brezposelnost; ter so bili zaposleni vsaj 52 tednov v dveh letih pred brezposelnostjo. Višina nadomestila je 40% prejšnjih dohodkov. Čas trajanja pravice je normalno 180 dni, največ 270 dni (za starejše od 50 let).

8/72 Nadomestilo za brezposelnost – znižano

Registrirani brezposelni, ki so bili odpuščeni neprostoovoljno in so bili zavarovani za brezposelnost manj kot 52 tednov; ter so bili zaposleni vsaj 78 dni v zadnjem letu. Višina nadomestila je 30% prejšnjih dohodkov. Čas trajanja pravice je odvisen od števila delovnih dni, normalno 78 dni, največ 156 dni (za starejše od 50 let).

8/73 Nadomestilo za brezposelnost v kmetijstvu

Registrirani brezposelni, ki so bili registrirani kot delavci v kmetijstvu; ter so bili zavarovani za brezposelnost vsaj 2 leti in so delali vsaj 102 dni v dveh letih ali 78 dni v letu pred brezposelnostjo. Višina nadomestila je 30% plače po kolektivni pogodbi za kmetijstvo, ali od višine plače za redno zaposlene. Čas trajanja pravice je največ 90 dni.

8/74 Posebno nadomestilo za brezposelnost v kmetijstvu (66%)

Registrirani brezposelni, ki so bili registrirani kot delavci v kmetijstvu; ter so bili zavarovani za brezposelnost vsaj 2 leti in so delali vsaj 151 dni. Višina nadomestila je do 66% plače po kolektivni pogodbi za kmetijstvo ali od višine plače za redno zaposlene. Čas trajanja pravice je največ 90 dni.

8/75 Posebno nadomestilo za brezposelnost v kmetijstvu (40%)

Registrirani brezposelni, ki so bili registrirani kot delavci v kmetijstvu; ter so bili zavarovani za brezposelnost vsaj 2 leti in so delali vsaj 101 dan. Višina nadomestila je do 40% plače po kolektivni pogodbi za kmetijstvo ali od višine plače za redno zaposlene. Čas trajanja pravice je največ 90 dni.

8/76 Posebno nadomestilo za brezposelnost v kmetijstvu - znižano

Registrirani brezposelni, ki so bili registrirani kot delavci v kmetijstvu in so postali večkrat brezposelni; ki niso bili zavarovani za brezposelnost 52 tednov in so delali vsaj 78 dni. Višina nadomestila je do 30% plače po kolektivni pogodbi za kmetijstvo ali od višine plače za redno zaposlene. Čas trajanja pravice je odvisen od števila delovnih dni v zadnjem letu, največ 156 dni.

8/77 Posebno nadomestilo za brezposelnost v gradbeništvu

Registrirani brezposelni, ki so bili odpuščeni kot delavci v gradbeništvu ter so delali 10 mesecev ali 43 tednov s plačilom zavarovanja. Pogoji je, da so delali v regijah z višjo brezposelnostjo in gospodarsko ogroženostjo ter da je bilo pred odpuščanjem delavcev opravljenega vsaj 70% planiranega dela. Višina nadomestila je enaka pomoči za mobilnost. Čas trajanja pravice je največ 18 mesecev, s podaljšanjem na 27 mesecev.

- 8/78 Nadomestilo za brezposelnost v gradbeništvu
Registrirani brezposelni, ki so delali v gradbeništvu, so bili odpuščeni neprostovoljno in so bili zavarovani za brezposelnost; ter so bili zaposleni vsaj 52 tednov v dveh letih pred brezposelnostjo. Višina nadomestila je 40% prejšnjih dohodkov. Čas trajanja pravice je normalno 180 dni, največ 270 dni (za starejše od 50 let).
- 8/80 Nadomestilo za izgubo plače – redni sklad
Zaposleni, ki so začasno odpuščeni ali delajo neprostovoljno s skrajšanim delovnikom zaradi gospodarskih težav, imajo pravico prejemati nadomestilo v višini 80% plače. Čas prejemanja nadomestila je normalno 13 tednov, z izjemnim podaljšanjem na 12 mesecev ali 24 mesecev v nerazvitih regijah.
- 8/81 Nadomestilo za izgubo plače – izredni sklad
Zaposleni, ki so začasno odpuščeni ali delajo neprostovoljno s skrajšanim delovnikom zaradi gospodarskih težav v regiji in občini, zaradi reorganizacije ali prestrukturiranja podjetja, imajo pravico prejemati nadomestilo v višini 80% plače. Čas prejemanja nadomestila je normalno 12 mesecev ali 24 mesecev v nerazvitih regijah.
- 9/16 Zgodnje upokojevanje
Zaposleni starejši, ki imajo 30 let delovne dobe s plačilom socialnih prispevkov, imajo pravico do zgodnje upokojitve, če je podjetje ali panoga v gospodarskih težavah ali v prestrukturiranju. Sheme se po panogah in podjetjih v krizi oziroma prestrukturiranju razlikujejo. Osnova je sporazum med delodajalci in sindikati ter soglasje zaposlenih. jih nadomesti dolgotrajno brezposelna oseba. Možno je tudi postopno delno zgodnje upokojevanje s krajšim delovnikom. Pogoj je, da niso starejši od 60 let (moški) in 55 let (ženske). Namenjeno je zaposlenim v panogah z visoko tehnološko inovativnostjo.

4. 10. LUKSEMBURG

- 8/5 Nadomestilo za brezposelnost
Registrirani brezposelni, ki so sposobni za delo in delo aktivno iščejo, imajo pravico do nadomestila. Pogoj je, da so prej delali določen čas vsaj 16 ur na teden. Višina nadomestila je 80% plače, tako da ne presega 250% minimalne plače, po 182 dneh se zniža na 200%. Čas prejemanja je večinoma 12 mesecev, maksimalno 24 mesecev, izjemoma pa se lahko podaljša za 6, 9 ali 12 mesecev in zniža na 150%. Prava osnova: Zakon o delu.
- 8/1 Delno nadomestilo za brezposelnost
Zaposleni, ki neprostovoljno delajo skrajšani delovnik, imajo pravico do nadomestila za izgubo dela plače. Pogoj je, da so prej delali 12 mesecev poln delovnik. Nadomestilo je v višini 80% redne urne plače za skrajšane delovne ure, ki pa ne more presegati 250% minimalne plače. Normalno je čas prejemanja 1 mesec, največ 6 mesecev. Pravna osnova: Zakon o delu.

8/4 Nadomestilo za brezposelnost zaradi tehničnih razlogov ali slabega vremena
Neprostopovoljno brezposelni delavci v gradbeništvu, ki so delo izgubili zaradi tehničnih razlogov ali slabega vremena, imajo pravico do nadomestila za brezposelnost. Višina nadomestila je 80% plače za izgubljene ure dela in ne more presegati 250% minimalne plače. Brezposelni gradbeniki imajo neprekinjeno delovno razmerje. Nadomestilo izplačuje delavcem delodajalec, ki prejme povračilo iz Sklada za zaposlovanje. Pravna osnova: Zakon o delu.

50

8/8 Pomoč zaposlenim v stečajnih podjetjih
Pomoč prejmejo zaposleni v podjetjih, ki ne prejmejo plač zaradi stečaja podjetja, in sicer od dne začetka stečaja. Sklad za zaposlovanje plačuje zaposlenim polno plačo z dodatki in prispevki za 6 mesecev. Višina je omejena z največ 600% minimalne plače. Pravna osnova: Zakon o delu.

9/19 Zgodnje upokojevanje
Zaposleni, starejši od 57 let (52 let v rudarstvu), imajo pravico do zgodnje upokojitve, če jih nadomesti dolgotrajno brezposelna oseba. Prejemniki nadomestila prejmejo prvo leto 85% plače, drugo leto 80% in tretje leto 75%, višina je omejena z 500% minimalne plače. Čas prejemanja nadomestila je do 60 leta, ko izpolnijo pogoje za redno upokojevanje. Možno je tudi postopno delno zgodnje upokojevanje s krajšim delovnikom. Pravna osnova: Zakon o delu.

4. 11. NIZOZEMSKA

8/61 Nadomestilo za brezposelnost za državne uradnike
Registrirani brezposelni državni uslužbenci prejmejo nadomestilo za brezposelnost iz posebnega sklada pri Ministrstvu za finance. Plačilo nadomestila izvaja bivši delodajalec na osnovi kolektivne pogodbe med delodajalcem in sindikatом.

8/32 Dodatna pomoč
Registrirani brezposelni in invalidi, ki prejmejo nadomestilo, lahko prejmejo še dodatno pomoč, če je nadomestilo nižje od garantiranega minimalnega dohodka. Garantirani minimalni dohodek je 100% minimalne plače za poročene 90% za samske starše, in 70% za samske starejše od 23 let. Pri tem se ne upošteva vrednost premoženja – stanovanje in prihranki. Posebna pomoč je omejena na 30% minimalne plače za poročene, 27% za samske starše in 21% za samske.

8/31 Nadomestilo za brezposelnost
Registrirani neprostopovoljno brezposelni, ki želijo delati in so na razpolago za delo, prejmejo nadomestilo za brezposelnost, če so bili prej zavarovani za brezposelnost. Brezposelni, ki so bili zaposleni vsaj 26 tednov v zadnjih 39 tednih, prejmejo 6 mesecev 70% minimalne plače. Brezposelni, ki izpolnjujejo dodatne pogoje in so bili zaposleni vsaj 52 dni v zadnjih 5 letih, prejmejo 6 mesecev nadomestilo v višini 70% plače, po tem prejmejo 70% minimalne plače največ do 5 let.

8/33 Nacionalna pomoč za brezposelnost

Brezposelni in neaktivni, ki želijo delati in osebe starejše od 57,5 let, imajo pravico prejemati pomoč za brezposelnost. Pogoji je, da delo iščejo, razen starši otrok mlajših od 5 let in starejši od 57,5 let. Prejemniki pomoči, ki so dolžni iskati delo, morajo sodelovati z lokalnim uradom za delo pri ukrepih aktivacije – priprave na delo, krajši tečajji, socialna integracija, urad za delo pa mora prejemnike aktivno podpirati pri iskanju dela. Višina pomoči je 100% minimalne plače za poročene, 70% za samske starše, 50% za samske.

4. 12. NORVEŠKA

51

8/1 Nadomestilo za brezposelnost

Registrirani brezposelni, ki aktivno iščejo delo in ki so imeli plačo enako ali višjo od minimalne plače, ali povprečno plačo v obdobju 3 let, prejemajo nadomestilo za brezposelnost. V okvir nadomestila sodi tudi plačilo nadomestila za izgubo plače zaradi stečaja podjetja. Trajanje in višina nadomestila je odvisno od zaposlenosti, normalno je 6 mesecev, največ 2 leti. Dohodek je definiran kot dohodek od dela, drugi dohodki ne vplivajo na višino nadomestila. Samozaposleni ne prejemajo nadomestila. Pravico do nadomestila brezposelni izgubi, če zavrne ponujeno zaposlitev.

8/27 Pomoč za brezposelnost za udeležence poklicne rehabilitacije

Pomoč za brezposelnost prejmejo brezposelni invalidi in brezposelni brez izobrazbe, ki so udeleženci poklicne rehabilitacije.

8/29 Pomoč za brezposelnost

Pomoč za brezposelnost prejmejo brezposelni brez poklica, ki jim je potekla pravica do nadomestila. Višina pomoči je odvisna od višine nadomestila zadnji dan prejemanja.

4. 13. PORTUGALSKA**8/75 Nadomestilo za brezposelnost**

Neprostoovoljno brezposelni, ki so bili zavarovani za brezposelnost, ki so registrirani na uradu za delo, so sposobni za delo in delo aktivno iščejo, imajo pravico do nadomestila. Pogoji je, da so bili prej zaposleni vsaj 540 dni v 2 letih pred brezposelnostjo. Višina nadomestila je 65% plače, ki ne sme presegati višine 3 garantiranih plač. Čas prejemanja nadomestila je odvisen od starosti, in sicer: 12 mesecev <30, 18 mesecev 30-39, 24 mesecev 40-44 in 30 mesecev starejše od 45 let, ter po 2 meseca več na vsakih 5 let. Prejemanje nadomestila se prekine, če prejemnik najde zaposlitev, če se udeleži ukrepa LMP npr. izobraževanje, če zavrne ponujeno primerno delo ali izobraževanje. Za drugič brezposelne se obdobje obvezne zaposlitve zmanjša od 540 na 270 dni v 12 mesecih.

8/76 Pomoč za brezposelnost

Brezposelni, ki jim je potekla pravica do prejemanja nadomestila in tisti, ki ne izpolnjujejo pogojev za nadomestilo, imajo pravico prejemati pomoč. Pogoj je, da so sposobni za delo in delo aktivno iščejo, registrirani na uradu za delo, da imajo vsaj 180 dni plačanega dela v zadnjih 12 mesecih pred brezposelnostjo, ter da imajo dohodek na družinskega člana nižji od 80% minimalne plače. Čas prejemanja za osebe, ki niso prejemale nadomestila, je enak kot pri nadomestilu, za osebe, ki jim je iztekla pravica do nadomestila, pa je čas prejemanja pol krajši. Brezposelni, ki so starejši od 55 let, imajo pravico prejemati pomoč do starosti 60 let, ko izpolnijo pogoje za upokojitev. Višina pomoči je 100% minimalne plače za osebe z družino in 80% za samske. Prejemanje pomoči se prekine, če prejemnik najde zaposlitev, če se udeleži ukrepa LMP npr. izobraževanje, če zavrne ponujeno primerno delo ali izobraževanje in če poraste mesečni dohodek družine.

52

8/1 Pomoč za presežne delavce

Presežni delavci, ki bi izgubili zaposlitev zaradi ekonomskih težav, gospodarske krize ali tehnoloških razlogov, imajo pravico prejemati pomoč. Namen je ohraniti zaposlitev in vitalnost podjetja. Zaposleni ima pravico prejemati 66% plače za obdobje 12 mesecev, ki se lahko podaljša za 6 mesecev. Delodajalec prispeva 30%, država pa 70% pomoči.

8/104 Delno nadomestilo za brezposelnost

Registrirani brezposelni, ki sprejmejo zaposlitev s krajšim delovnikom (20% do 75% delovnika), imajo pravico do delnega nadomestila za brezposelnost.

8/61 Pomoč zaposlenim v stečajnih podjetjih

Pomoč prejmejo zaposleni v podjetjih, ki niso prejeli plač zaradi insolventnosti ali stečaja podjetja. Plačni garancijski sklad omogoča izplačilo neizplačanih plač zaposlenim za obdobje največ 6 mesecev. Višina izplačane plače je enaka plači zaposlenega, vendar ne more biti višja od 3 minimalnih plač.

9/44 Zgodnja upokojitev

Presežni delavci, starejši od 55 let, imajo pravico do zgodnje upokojitve. Višina pomoči do upokojitve se giblje od 25-100% plače, odvisno od delne ali polne upokojitve in od tega ali so plačani socialni prispevki, izjemoma so lahko delno ali v celoti oproščeni.

9/41 Zgodnja upokojitev brezposelnih

Brezposelni, starejši od 58 let, ki so postali brezposelni pri 55 letih ali kasneje, ter so bili zaposleni vsaj 30 let in so prejeli vsaj 30 mesecev nadomestilo in/ali pomoč za brezposelnost, imajo pravico do zgodnje upokojitve.

4. 14. ŠVEDSKA

8/16 Nadomestilo za brezposelnost

Registrirani brezposelni in drugi iskalci zaposlitve, ki želijo delati in delo aktivno iščejo, so pripravljene sprejeti primerno delo ali ukrep LMP, imajo pravico do nadomestila. Pravica temelji na prostovoljnem zavarovanju za brezposelnost. Višina nadomestila ne presega 80% plače, čas prejemanja je omejen na 300 dni. Pogoj je, da so bili zavarovani vsaj 12 mesecev, da so delali vsaj 6 mesecev (najmanj 70 ur na mesec) v zadnjih 12 mesecih ali so delali vsaj 450 ur (najmanj 45 ur na mesec) v zadnjih 6 mesecih. Če ne najdejo primerne zaposlitve in jim pravica do nadomestila poteče, imajo pravico do podaljšanja za 300 dni. Pri tem se upošteva kot pogoj čas, ko so se izobraževali ali so delali s krajšim delovnikom. Brezposelni, ki niso bili zavarovani za brezposelnost, prejemajo znatno nižje nadomestilo. V primeru, da brezposelni odkloni primerno delo, se nadomestilo zniža.

53

8/30 Pomoč zaposlenim v stečajnih podjetjih

Pomoč prejmejo zaposleni v podjetjih, ki niso prejeli plač zaradi stečaja podjetja. Plačni garancijski sklad omogoča plačilo neizplačanih plač zaposlenim za obdobje največ 6 mesecev. Višino pomoči določi stečajni upravitelj, izplača pa jo regionalni urad za delo.

4. 15. VELIKA BRITANIJA

8/3 Nadomestilo za iskalce dela

Registrirani brezposelni, ki želijo delati, aktivno iščejo delo, imajo pravico do nadomestila. Osebe, ki so bile zavarovane za brezposelnost zadnji dve leti, imajo pravico prejemati nadomestilo 6 mesecev v višini glede na plačo. Pogoj je, da podpišejo z uradom za delo dogovor o iskanju zaposlitve, kjer opredelijo vrsto zaposlitve, omejitve pri delu, aktivnosti pri iskanju dela. Pravico do nadomestila izgubijo, če je njihov partner zaposlen 24 ur ali več na teden. Prejemniki nadomestila lahko delajo do 16 ur na teden. Drugi, ki niso bili zavarovani ali jim ne krije izgube dohodka, imajo pravico do nadomestila na osnovi dohodkov za sebe in vzdrževane člane. Čas prejemanja je neomejen. Izjemoma, v primeru invalidnosti, imajo pravico tudi do plačila obrokov stanovanjskega kredita ali stanarine in znižanje davkov.

Leto	Izvoz												
	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2000	9481	18.1	1.41	26475	25.3	849739	24.4	100.0	-	100.0	-	100.0	-
2001	10336	9.0	0.01	30378	14.7	884707	4.1	102.9	3.0	101.4	3.0	101.4	1.5
2002	10943	5.9	0.76	3439.4	13.2	891899	0.8	102.2	-0.7	100.3	-0.7	100.3	-1.1
2003	11285	3.1	0.34	3590.5	4.4	869236	-2.5	101.9	-0.3	96.4	-0.3	96.4	-3.9
2004	12783	13.3	1.45	4276.0	19.1	952925	9.6	102.0	0.1	96.2	0.1	96.2	-0.2
2005	14214	11.2	0.83	4927.4	15.2	1053198	10.5	104.5	2.4	99.6	2.4	99.6	3.5
2006	16760	17.9	1.35	5848.1	18.7	1159833	10.1	106.4	1.8	103.4	1.8	103.4	3.8
2007	19387	15.7	0.85	6740.1	15.3	1237251	6.7	105.7	2.1	104.9	2.1	104.9	1.5
2008	19724	1.74	-0.68	7407	9.90	1308960	5.4	109.3	3.4	108.0	3.4	108.0	2.9
2008/1	1630	12.34	1.70	467	10.13	100766	10.9	107.8	3.95	106.6	3.95	106.6	3.00
2	1681	12.97	1.06	599	26.66	109023	16.0	107.5	2.67	107.3	2.67	107.3	3.37
3	1715	-3.65	-1.54	652	5.13	106123	-1.5	107.5	2.58	106.9	2.58	106.9	2.30
I	5026	6.51		1718	13.24	315912	8.0	107.6	3.07	106.9	3.07	106.9	2.89
4	1831	17.98	1.82	700	30.42	115886	17.1	108.6	1.40	106.2	1.40	106.2	1.24
5	1683	-0.71	-0.94	605	4.45	107123	4.8	109.6	4.08	106.6	4.08	106.6	1.14
6	1728	3.35	-0.94	653	9.72	114036	5.8	108.3	2.36	108.3	2.36	108.3	2.56
II	5242	6.57		1958	14.43	337045	9.1	108.8	2.61	107.0	2.61	107.0	1.65
7	1776	4.47	0.28	716	19.84	121965	12.2	111.1	4.71	108.8	4.71	108.8	2.84
8	1321	-8.20	-0.83	552	2.96	99229	-1.7	110.8	4.14	108.4	4.14	108.4	3.14
9	1864	11.48	0.39	710	18.61	114841	11.7	109.6	2.91	109.4	2.91	109.4	4.09
III	4961	3.12		1978	14.19	336035	7.5	110.5	3.92	108.9	3.92	108.9	3.35
10	1808	0.11	-0.13	683	7.63	119273	2.8	109.1	2.63	108.9	2.63	108.9	3.62
11	1498	-13.92	-3.91	565	-7.50	100217	-10.7	110.8	5.22	109.5	5.22	109.5	3.79
12	1189	-14.58	-5.20	505	-5.43	99234	0.1	110.4	4.35	108.5	4.35	108.5	2.84
IV	4495	-8.97		1753	-1.48	318724	-2.7	110.1	4.06	109.0	4.06	109.0	3.42
2009/1	1190	-26.99	-6.13	362	-22.59	75769	-24.8	107.4	-0.37	106.9	-0.37	106.9	0.28
2	1285	-23.56	-4.61	459	-23.40	85250	-21.8	109.4	1.77		1.77		
3	1394	-18.72	-5.51										

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Uvoz													
	Uvoz Slovenije*				Uvoz Slovenije izven EU27**				Uvoz EU27**		Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks
2000	10977	16.4	1.25	25374	18.4	992698	33.6	99.9	-	99.9	-	99.9	-	
2001	11338	3.3	-0.32	2576.5	1.5	979145	-1.4	102.1	2.1	102.1	2.1	99.6	-0.4	
2002	11548	1.9	0.40	2601.9	1.0	936972	-4.3	97.0	-5.0	97.0	-5.0	96.1	-3.4	
2003	12238	6.0	0.51	2874.5	10.5	935246	-0.2	94.8	-2.3	94.8	-2.3	91.6	-4.7	
2004	14143	15.6	1.60	2562.6	-10.9	1027536	9.9	97.5	2.9	97.5	2.9	93.8	2.5	
2005	15482	9.5	1.09	33681	31.4	1179850	14.8	107.2	9.9	107.2	9.9	102.3	9.0	
2006	18313	18.3	1.29	4278.7	27.0	1351896	14.6	115.7	8.0	115.7	8.0	111.0	8.5	
2007	21236	16.0	0.87	6050.0	41.4	1422211	5.2	120.2	3.9	120.2	3.9	111.7	0.6	
2008	22648	6.65	-0.05	7240.0	19.7	1550276	8.12	128.0	6.8	128.0	6.8	121.8	8.7	
2008/1	1816	18.54	3.91	580	43.22	131206	11.71	123.0	6.03	123.0	6.03	117.8	8.87	
2	1848	17.41	1.80	551	27.79	122323	9.00	122.9	4.06	122.9	4.06	118.0	8.66	
3	1915	1.70	-1.12	602	14.45	124793	4.70	125.3	4.33	125.3	4.33	119.1	9.27	
I	5579	11.83		1733	27.23	378322	8.44	123.7	4.80	123.7	4.80	118.3	8.93	
4	1994	18.27	2.29	587	22.49	130768	16.09	124.4	3.93	124.4	3.93	118.0	7.18	
5	2007	8.37	0.47	614	14.57	127858	8.57	126.0	6.69	126.0	6.69	120.2	9.47	
6	1962	9.92	-0.68	668	23.12	133294	13.70	127.8	7.30	127.8	7.30	124.9	12.02	
II	5963	12.02		1868	19.98	391920	12.74	126.1	5.97	126.1	5.97	121.0	9.57	
7	2047	13.09	0.81	687	41.04	144106	17.26	130.3	7.60	130.3	7.60	128.5	13.12	
8	1638	4.87	-0.18	542	19.03	126474	7.61	130.5	9.66	130.5	9.66	127.6	13.52	
9	2086	9.62	-0.26	632	8.35	138251	15.71	131.8	7.59	131.8	7.59	126.9	11.41	
III	5771	9.40		1861	21.97	408830	13.60	130.9	8.27	130.9	8.27	127.7	12.68	
10	2104	4.68	0.11	684	17.80	136851	4.20	134.8	10.95	134.8	10.95	123.6	8.61	
11	1714	-11.33	-5.11	577	7.51	124167	-3.97	133.1	9.64	133.1	9.64	121.4	4.66	
12	1517	-11.08	-5.77	516	6.43	110220	-5.68	126.0	3.36	126.0	3.36	115.2	-1.45	
IV	5335	-5.56		1778	10.91	371238	-1.66	131.3	7.98	131.3	7.98	120.1	3.89	
2009/1	1255	-30.89	-7.10	452	-22.15	102920	-21.56	119.7	-2.68	119.7	-2.68	107.9	-8.40	
2	1336	-27.71	-6.51	469	-14.88	95814	-21.67	119.5	-2.77	119.5	-2.77			
3	1489	-22.25	-7.07											

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Poslovna klima EU13			Naročila, predelovalna dejavnost EU27			Naročila, gradbeništvo EU27			Trgovina na drobno pričakovanja EU27			Poslovni optimizem EU27	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija		
2001	-0,27	-1,52	-19,18	-15,81	-15,62	-1,33	3,36	-8,53	-10,6	-3				
2002	-0,61	-0,34	-25,48	-6,29	-22,71	-7,09	-0,45	-3,81	-10,4	-3,7				
2003	-0,51	0,1	-26,41	-0,93	-23,08	-0,37	3,28	3,73	-10,9	-4,5				
2004	0,25	0,76	-15,48	6,82	-18,85	4,23	5,36	0,96	-4	2				
2005	-0,06	-0,31	-18,34	-2,86	-13,7	5,15	2,44	-2,92	-7,2	-1				
2006	1,05	1,11	-2,7	15,64	-6,64	7,06	12,01	9,57	1,6	9,8				
2007	1,29	0,24	2,96	5,66	-8,07	-1,43	14,11	2,1	3,7	11,6				
2008	-0,38	-1,67	-15,51	-18,47	-17,24	-9,17	-3,58	-17,69	-10,09	-4,28				
2008/1	0,8	-0,5	-2,7	-3,1	-14,7	-3,8	4	-3,8	1,4	-1,9				
2	0,7	-0,8	-3,1	-6,3	-17,2	-4,6	14,3	-0,2	1,7	-4,8				
3	0,8	-0,7	-1,1	-6,2	-18,4	-7,5	12,5	-5,2	2,2	-4,7				
I	0,77	-0,67	-2,3	-5,2	-16,77	-5,3	10,27	-3,07	1,8	-3,8				
4	0,4	-1,2	-6,2	-11,9	-19,3	-12,3	5,6	-16,1	-1	-7,4				
5	0,6	-0,9	-5,7	-10,8	-17,7	-11,3	7,4	-10,2	-2,1	-7,8				
6	0,1	-1,4	-7,1	-12,7	-20,8	-16,1	2,7	-11,8	-4,8	-10,4				
II	0,37	-1,17	-6,33	-11,8	-19,27	-13,23	5,23	-12,7	-2,6	-8,5				
7	-0,2	-1,5	-11,4	-15,2	-21,8	-17,9	-8,7	-21,7	-8,9	-11,7				
8	-0,3	-1,7	-13,7	-17,8	-24,3	-17,7	-11,5	-28,4	-9,8	-14,2				
9	-0,8	-1,9	-21,6	-23,7	-22,7	-18,9	-6,8	-17,5	-12,7	-16,6				
III	-0,43	-1,7	-15,57	-18,9	-22,93	-18,17	-9	-22,53	-10,5	-14,2				
10	-1,3	-2,2	-29,9	-29,0	-31,7	-23,5	-12,8	-26,4	-21,7	-22,0				
11	-1,9	-2,9	-37,2	-38,6	-36,9	-28,1	-19,5	-33,4	-29,2	-29,5				
12	-2,9	-3,8	-46,4	-46,3	-42,7	-29,7	-30,1	-37,5	-36,2	-35,1				
IV	-2,0	-2,9	-37,8	-38,0	-37,1	-27,0	-20,8	-32,4	-29,0	-28,8				
2009/1	-2,8	-3,6	-51,5	-48,8	-43,4	-28,7	-30,6	-34,6	-34,8	-36,2				
2	-3,3	-4,0	-58,8	-55,7	-47,6	-30,4	-24,7	-39,0	-35,7	-37,4				
3	-3,5	-4,3	-60,8	-59,7	-45,5	-27,1	-21,4	-33,9	-36,5	-38,7				
I	-3,2	-4,0	-57,0	-54,7	-45,5	-28,7	-25,6	-35,8	-35,7	-37,5				
4	-3,3	-3,7	-57,3	-51,1	-47,5	-28,2	-15,7	-21,3	-32,1	-31,1				

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU											
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gradbena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	Slovenija
2001	100.22	0.2	100.19	0.2	100.43	0.4	103.1	3.1	8.5	7.3	6.2	6.2
2002	99.76	-0.5	99.54	-0.7	101.29	0.9	104.3	1.2	8.9	7.6	6.3	6.3
2003	100.4	0.6	100.09	0.6	102.15	0.9	105.87	1.5	9	8	6.7	6.7
2004	102.67	2.3	102.6	2.5	102.68	0.5	110.75	1.1	9.1	8.1	6.3	6.3
2005	103.86	1.2	104	1.4	103.04	0.4	117.9	8.8	8.7	7.9	6.5	6.5
2006	108	4	108.78	4.6	107.28	4.1	122.8	4.2	8.2	7.7	5.9	5.9
2007	111.61	3.3	113.04	3.9	111.27	3.7	127.88	4	7.1	7.4	4.9	4.9
2008	109.13	-2.2	110.43	-2.3	108.68	-2.3	130.25	2.0	7.0	7.2	4.4	4.4
2008/1	109.58	3.3	108.77	3.4	97.09	2.4	120.66	4.7	7.1	7.1	5.3	5.3
2	110.74	3.4	111.06	3.3	103.92	4.2	116.26	5.7	7.1	7.1	5.1	5.1
3	120.12	1.3	120.69	0.1	109.59	-0.1	126.06	2.1	7.0	7.0	4.8	4.8
I	113.48	2.6	113.51	2.2	103.53	2.1	120.99	4.1	7.0	7.1	5.1	5.1
4	113.29	3.9	115.6	4.3	108.5	-1.2	127.38	2.1	6.8	6.9	4.3	4.3
5	111.86	-0.1	114.22	-0.1	114.5	0.2	130.68	4.7	6.7	6.8	4.1	4.1
6	114.66	-0.3	118.22	-0.2	119.36	0.9	128.96	2.3	6.8	7.0	4.0	4.0
II	113.27	1.1	116.01	1.3	114.12	0	129.01	3	6.8	6.9	4.1	4.1
7	110.02	-0.5	112.48	-0.5	113.09	-1.3	130.32	2.4	6.7	6.9	4.1	4.1
8	94.68	-0.7	95.43	-0.9	99.6	-0.4	126.59	2.4	6.8	7.0	4.1	4.1
9	113.36	-2.1	116.4	-2.2	115.86	-3.6	128.53	2.1	6.8	7.0	4.0	4.0
III	106.02	-1.1	108.1	-1.2	109.52	-1.9	128.48	2.3	6.8	7.0	4.1	4.1
10	114.1	-5.0	116.1	-5.0	120.05	-3.7	133.52	0.9	7.1	7.3	4.3	4.3
11	104.56	-12.1	105.05	-12.3	106.94	-9.9	132.23	-0.8	7.3	7.5	4.3	4.3
12	92.62	-16.3	91.11	-16.6	95.62	-13.4	161.85	-2.1	7.6	8.2	4.3	4.3
IV	103.76	-11.0	104.09	-11.1	107.54	-8.8	142.53	-0.8	7.3	7.7	4.3	4.3
2009/1	89.25	-18.6	86.64	-20.3	88.28	-9.1	118.52	-1.8	8.2	8.4	4.8	4.8
2	87.96	-20.6	86.48	-22.1	91.19	-12.2	112.31	-3.4	8.6	8.7	5.1	5.1
3	-	-	-	-	-	-	-	-3.3	8.7	8.8	5.3	5.3

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji

Leto	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno prečakovanja			Poslovni optimizem		
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	
2001	-6.1	-6.0	-19.8	-15.6	-	-	-	-	31.3	-4.3	-3.0	-9.3			
2002	0.3	6.4	-20.1	-0.3	-	-	-22.9	-	29.9	-1.4	-3.7	-0.7			
2003	2.5	2.2	-24.1	-4.0	10.9	-12.0	-12.0	10.9	27.6	-2.3	-4.5	-0.8			
2004	5.8	3.3	-12.7	11.4	9.0	-3.0	-3.0	9.0	30.2	2.6	2.0	6.5			
2005	2.6	-3.2	-14.8	-2.1	-12.1	-15.1	-15.1	-12.1	35.0	4.8	-1.0	-3.0			
2006	10.3	7.7	4.5	19.3	8.7	-6.4	-6.4	8.7	36.1	1.1	9.8	10.8			
2007	13.4	3.1	8.3	3.8	19.4	13.0	13.0	19.4	40.9	4.8	11.6	1.8			
2008	2.2	-11.2	-19.3	-27.6	-19.5	-6.5	-6.5	-19.5	30.5	-10.4	-4.3	-15.9			
2008/1	9	-5	-9	-8	4	-1	-1	4	30.0	13.4	9.0	-3.3			
2	10	-6	-11	-16	-17	-15	-15	-17	41.0	-3	10.0	-6.7			
3	11	-3	0	-10	-21	-16	-16	-21	42.0	-4	9.7	-4.6			
I	10.0	-4.7	-6.7	-11.3	-14.0	-10.7	-10.7	-14.0	37.7	2.1	9.6	-4.9			
4	12	-5	-5	-19	-17	-6	-6	-17	33.9	-11.1	10.7	-7.3			
5	9	-8	-4	-19	-15	-4	-4	-15	38.7	-3.3	6.3	-10.7			
6	5	-9	-9	-23	-17	0	0	-17	32.8	-2.2	-2.3	-13.0			
II	8.7	-7.3	-6.0	-20.3	-16.3	-3.3	-3.3	-16.3	35.1	-5.5	4.8	-10.3			
7	5	-10	-13	-23	-8	11	11	-8	35.3	-2.7	-3.7	-13.0			
8	7	-9	-16	-24	-16	7	7	-16	27.6	-13.4	-0.7	-13.7			
9	6	-7	-21	-28	-16	3	3	-16	39.0	-21	-2.0	-15.0			
III	6.0	-8.7	-16.7	-25.0	-13.3	7	7	-13.3	34.0	-12.4	-2.1	-13.9			
10	-3	-13	-31	-38	-18	-2	-2	-18	37.0	-7	-16.7	-24.4			
11	-19	-26	-49	-57	-32	-19	-19	-32	13.1	-29.9	-33.0	-36.7			
12	-26	-34	-63	-66	-53	-36	-36	-53	-4.4	-40.4	-38.7	-42.7			
IV	-16.0	-24.3	-47.7	-53.7	-34.3	-19.0	-19.0	-34.3	15.2	-25.8	-29.5	-34.6			
2009/1	-29	-38	-68	-59	-47	-48	-48	-47	-39.0	-69.0	-36.7	-45.7			
2	-28	-38	-73	-62	-47	-62	-62	-47	-14.3	-55.3	-31.7	-41.7			
3	-31	-42	-75	-75	-53	-69	-69	-53	4.9	-37.1	-30.6	-40.3			
I	-29.3	-39.3	-72.0	-65.3	-49.0	-59.7	-59.7	-49.0	-16.1	-53.8	-33.0	-42.6			
4	-31	-43	-74	-69	-61	-67	-67	-61	0.3	-33.6	-28.0	-38.7			

Leto	Industrijska produkcija															
	Skupno				Rudarstvo				Predelovalna industrija				Oskrba (el., plin, voda)			
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	
2001	102.9	2.9	0.22	92.1	-7.9	-1.06	102.8	2.8	0.26	109.3	9.4	0.40				
2002	105.4	2.4	0.17	99.2	7.7	0.79	104.8	2	0.11	115.3	5.4	0.76				
2003	106.9	1.4	0.07	104.9	5.8	0.42	106.5	1.6	0.07	111.3	-3.5	-0.38				
2004	112.8	5.5	0.50	97.6	-7	-0.82	111.6	4.7	0.49	132.9	19.4	1.32				
2005	116.5	3.3	0.24	104.2	6.7	0.86	115.6	3.7	0.24	130.9	-1.5	-0.09				
2006	123.7	6.1	0.52	115.0	10.5	0.52	123.2	6.5	0.53	129.6	-0.9	0.06				
2007	131.3	6.2	0.56	119.2	3.6	0.69	132.4	7.5	0.65	115.2	-11.1	-0.96				
2008	129.1	-1.7	-0.06	117.3	-1.6	-0.32	130.2	-1.7	-0.03	116.2	0.9	0.00				
2008/1	124.4	0.2	-0.69	111.7	18.8	-2.19	124.2	0.5	-0.73	132.2	-7.2	1.76				
2	129.9	7.6	0.4	123.7	14.5	1.54	130.8	8.1	0.43	117.8	0.3	0.94				
3	134.3	-3	-0.12	139.0	0.0	2.45	135.2	-2.9	-0.27	116.3	-2.5	0.04				
I	129.5	1.4	-1.23	124.8	9.8	1.7	130.1	1.6	1.14	122.1	-3.4	-0.03				
4	139.3	8.9	1.42	140.0	4.3	4.64	140.7	9.4	1.26	114.3	5.5	1.59				
5	133	-1	-0.39	118.0	-13.0	-2.24	135.2	-0.6	-0.36	104.8	2.3	0.06				
6	138.8	2.3	0.25	112.7	-7.1	-1.46	141.3	2.3	0.18	113.1	11.1	1.25				
II	137	3.3	0.25	123.6	-5.2	6.15	139.1	3.6	1.05	110.7	6.3	2.41				
7	132.6	-2.2	-0.71	105.0	13.5	-2.19	134.7	-2.5	-0.54	113.8	-1	0.95				
8	108.9	-7.1	-1.19	82.6	-32.2	-6.15	110	-6.1	-1.21	103.9	-6.6	0.22				
9	142.4	5.5	0.11	112.0	4.1	-3.1	145.4	6	0.07	110	0.9	0.43				
III	128	-1	-2	99.9	-6.9	-8.68	130.1	-0.6	-1.98	109.2	-2.2	2.00				
10	143.7	-2.8	0.4	128.7	-3.1	-1.78	145.7	-2.9	0.43	116.4	0.0	-0.92				
11	122.2	-13.9	-3.38	121.0	-16.9	-4.05	121.9	-14.8	-3.47	122.1	3.7	-1.25				
12	100.1	-14.3	-4.23	112.8	15.3	3.1	97.3	-16.7	-4.6	129.4	6.6	-2.98				
IV	122.0	-10.0	-3.56	120.8	-3.6	-7.2	121.6	-11.0	-3.78	122.6	3.5	-2.52				
2009/1	99.5	-20.0	-5.07	102.2	-8.5	1.12	97.0	-21.9	-5.57	124.7	-5.7	-1.61				
2	102.2	-21.3	-3.64	117.5	-5.0	3.61	100.4	-23.2	-4.15	115.5	-2.0	-0.07				
3	113.6	-15.4	-3.46	124.6	-10.4	1.33	113.0	-16.4	-3.8	112.6	-3.2	-0.78				
I	105.1	-18.8	-	114.8	-8.0	-	103.5	-20.4	-	117.6	-3.7	-				

Gradbeništvo in turizem

Leto	Gradbeništvo			Nočitve domačih gostov			Nočitve tujih gostov			Skupaj nočitve		
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast
2001	31606	-9	0.01	3317	0	-0.06	3812	12	0.86	7127	6.1	0.40
2002	30175	-4.5	0.06	3301	-0.5	-0.08	4021	5.5	0.53	7321	2.7	0.24
2003	29653	-2.1	0.06	3305	0.1	0.09	4177	3.9	0.26	7482	2.2	0.20
2004	30509*	2.9	0.22	3227	-2.4	-0.29	4364	4.5	0.33	7590	1.4	0.06
2005	33143*	8.6	0.92	3171	-1.7	-0.08	4400	0.8	0.07	7572	-0.2	0.00
2006	35522*	7.2	0.79	3231	1.9	0.09	4486	2	0.24	7717	1.9	0.18
2007	39383	10.9	0.80	3394	4.9	0.46	4867	8.4	0.74	8261	6.9	0.62
2008	43591	10.7	0.86	3543	4.4	0.39	4809	-1.2	-0.08	8352	1.1	0.11
2008/1	2601	12.2	1.06	198	12.1	0.21	288	-2.6	-0.44	486	2.9	-0.2
2	2995	17.3	1.61	289	11.7	2.18	193	5.6	0.63	482	9	1.4
3	3475	9.1	-0.33	221	-8.5	-2.25	284	8.9	0.68	505	0.5	-0.75
I	9071	12.6	2.32	708	4.7	1.51	785	3.8	0.41	1473	4.2	0.77
4	3602*	17.8	1.97	226	8.5	2.35	293	-18.3	-1.97	519	-8.5	-0.29
5	3794*	9.6	0.49	264	10.5	1.90	442	16.3	1.62	706	14	1.78
6	3835*	-0.1	-0.11	332	-2.4	-0.34	460	-2.6	-1.46	792	-2.4	-0.96
II	11231	8.5	2.56	822	4.6	2.63	1195	-1.4	-0.65	2017	1	0.52
7	4181	14.9	1.98	508	11	-1.08	762	5.3	0.96	1270	3.6	0.18
8	3868	6.2	-0.05	533	8.9	0.65	834	-0.2	-0.28	1367	3.2	0.11
9	4132	19.3	1.23	271	3.9	-1.38	480	-6.8	-1.83	751	-3.2	-1.65
III	12181	13.4	2.48	1312	4.7	-0.67	2076	0	-0.41	3388	1.8	-0.28
10	3853	10.4	1.54	242	6.1	0.81	319	-7.3	-2.55	561	-1.9	-1.17
11	3768	2.8	-0.91	211	3.9	-0.01	210	-11.8	-1.20	421	-4.5	-0.58
12	3487	13.5	0.77	248	11.2	2.79	244	6.6	1.44	492	8.8	2.19
IV	11108	8.6	2.00	701	7.2	0.90	773	-4.7	-4.10	1474	0.6	-1.89
2009/1	2658	2.2	-0.58	208	5.1	0.91	282	-2.1	-0.86	490	0.8	-0.12
2	2979	-0.5	-0.39	283	-2.1	-1.37	166	-14.0	-4.89	449	-6.8	-2.57
3	-	-	-	234	5.9	-2.14	222	-21.8	-3.12	456	-9.7	-2.50
I	-	-	-	725	2.4	-	670	-12.4	-	1395	-5.3	-

Leto	Promet																
	Letalski					Cestni					Pomorski					Luški	
	PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm mio	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tkm mio	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tkm mio	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč ton	letni porast
2001	790	-8.8	-0.94	7037	6.6	-1.66	32951	32951	2.9	1.01	9145	9145	1.2	1.42			
2002	794	0.5	0.04	6607	-6.1	-0.66	28580	28580	-13.3	-1.37	10218	10218	11.7	0.12			
2003	836	5.3	0.43	7038	6.5	0.73	29010	29010	0.4	-0.02	10483	10483	17.4	1.16			
2004	895	7	0.78	9007	27.9	2.13	36934	36934	30.6	2.02	11993	11993	12.8	1.13			
2005	1018	13.8	0.89	11033	22.5	1.98	52514	52514	41.7	3.56	12807	12807	4.7	0.12			
2006	1019	7.8	0.20	12097	9.6	0.60	49155	49155	-6.4	-1.01	15463	15463	22.5	1.84			
2007	1185	13.7	0.88	13734	13.4	0.97	46587	46587	-5.2	-0.31	15846	15846	2.5	0.20			
2008	1349	13.8	1.49	-	-	-	54715	54715	17.4	1.32	16554	16554	4.5	0.45			
2008/1	72	17.4	-0.77	1216	26.7	2.63	4515	4515	0.8	5.01	1374	1374	14.2	-0.02			
2	73	29.8	2.07	1301	26.7	2.38	4650	4650	57.7	2.58	1571	1571	18.7	3.60			
3	82	24.9	0.59	1415	26.7	2.15	5360	5360	58.3	5.72	1303	1303	-26	-2.08			
I	227	23.9	2.46	3932	26.7	6.05	14525	14525	34.3	10.53	4248	4248	-0.9	4.07			
4	108	36.3	3.01	1411	23.5	0.02	4486	4486	-8.1	2.80	1508	1508	38.3	3.18			
5	114	29.3	2.59	1393	23.5	-0.15	4516	4516	13.8	2.47	1307	1307	-5.5	-1.43			
6	144	19	1.07	1419	23.5	-0.35	5043	5043	15.3	0.92	1274	1274	-14.7	-2.87			
II	366	27.1	6.61	4222	23.5	1.99	14045	14045	6.2	9.64	4089	4089	3.1	1.00			
7	179	11.4	-1.22	1385	7.7	0.07	4488	4488	-2.1	-2.01	1186	1186	6.6	-0.72			
8	176	11.1	-1.45	1122	7.7	0.21	4356	4356	18.5	-0.41	1470	1470	26	6.94			
9	142	1.6	-2.70	1388	7.7	0.45	4705	4705	24.2	0.68	1290	1290	14.5	-0.26			
III	497	8.5	-1.41	3895	7.7	0.07	13549	13549	12.4	-0.65	3946	3946	15.8	1.26			
10	110	3.2	-0.25	1495	17.2	1.5	4354	4354	28.4	-0.29	1569	1569	17.8	1.51			
11	80	3.9	-0.56	1474	17.2	1.55	3598	3598	36.9	0.98	1470	1470	3.4	0.88			
12	69	-4.2	-2.78	1244	17.2	1.51	4644	4644	3.6	-0.64	1232	1232	-14.3	-3.54			
IV	259	1.2	-4.00	4213	17.2	-	12596	12596	20.0	0.45	4271	4271	1.9	2.96			
2009/1	67	-6.9	-4.09	-	-	-	4755	4755	5.3	-0.54	1435	1435	4.4	0.53			
2	59	-19.2	-4.30	-	-	-	4451	4451	-4.3	0.03	1641	1641	4.5	2.25			

Leto	Zaposlenost										Skupaj	
	Zaposlene osebe			Samozaposlene osebe			Iskalci zaposlitve			Skupaj		
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast		
2001	626444	1,8	68372	1,2	50628	-0,1	101856	-4,5	880897	0,7		
2002	631053	0,7	66797	-2,3	50413	-0,4	102635	0,8	886134	0,6		
2003	632981	0,3	66164	-0,9	49732	-1,4	97674	-4,8	874921	-1,3		
2004	638715	0,9	65642	-0,8	49589	-0,3	92826	-5	876902	0,2		
2005	666130	4,3	65422	-0,3	50146	1,1	91889	-1	904989	3,2*		
2006	675060	1,3	66527	1,7	51519	2,7	85836	-6,6	910675	0,6		
2007	696116	3,1	69933	5,1	53303	3,5	71336	-16,9	925334	1,6		
2008	717564	3,1	72300	3,4	55442	4,0	63216	-11,4	942473	1,9		
2008/1	707773	3,7	70157	5,2	54362	3,7	69238	-13,4	936580	2		
2	710506	3,6	70808	5,2	54583	3,9	66997	-13,8	937944	2		
3	712987	3,5	71348	4,9	54840	4	64295	-13,4	938520	2		
4	715774	3,4	71791	4,2	55009	4,1	62440	-14	939080	1,9		
5	718201	3,3	72256	3,5	55093	3,8	61164	-13,5	940780	1,9		
6	720167	3,3	72644	2,9	55151	3,8	60710	-12,4	942738	1,9		
7	718454	3,2	72670	2,6	55249	3,7	61550	-12,2	941432	1,8		
8	718221	3,2	72725	2,5	55365	3,6	60669	-11,5	940489	1,9		
9	722608	3,2	73514	2,9	55690	3,7	59303	-11	944624	2		
10	724566	2,7	73967	3	56393	4,4	62621	-9,9	950732	1,8		
11	723446	2,2	73543	2,1	56730	4,6	63363	-7,3	950267	1,5		
12	718060	1,7	72171	1,9	56836	4,9	66239	-3,2	946491	1,5		
2009/1	712610	0,7	70394	0,3	57024	4,9	73911	6,7	946157	1,0		
2	709743	-0,1	69739	-1,5	57032	4,5	77182	15,2	945914	0,8		
3							79682	23,9				
4							82832	32,7				

Industrijske cene

Leto	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2000	79.55			86.93			78.92			78.08		
2001	86.66	8.9	0.55	90.41	4.0	0.25	85.90	8.9	0.42	85.73	9.8	0.79
2002	90.92	4.9	0.33	94.87	4.9	0.50	89.06	3.7	0.29	91.75	7.0	0.40
2003	93.24	2.5	0.18	94.32	-0.6	-0.20	91.14	2.3	0.19	95.36	3.9	0.23
2004	97.32	4.4	0.44	96.53	2.3	0.34	96.56	5.9	0.63	98.14	2.9	0.27
2005	100.00	2.8	0.10	100.00	3.6	0.11	100.00	3.6	0.13	100.00	1.9	0.14
2006	102.42	2.4	0.26	100.17	0.2	0.09	103.65	3.6	0.44	101.57	1.6	0.08
2007	108.00	5.5	0.53	101.09	0.9	0.01	111.55	7.6	0.65	104.78	3.2	0.39
2008	114.03	5.6	0.38	104.72	3.6	0.50	117.98	5.8	0.32	110.67	5.6	0.39
2008/1	111.19	6.5	0.51	101.61	0.1	0.35	114.90	7.7	0.51	108.93	5.6	1.01
2	112.64	5.6	0.68	101.42	0.4	0.18	116.62	6.2	0.65	109.60	6.1	0.91
3	113.13	5.7	0.49	102.81	1.4	0.54	117.02	6.4	0.46	110.13	6.2	0.62
I	112.32	6.0	-	101.95	0.7	-	116.18	6.8	-	109.55	6.0	-
4	113.79	6.1	0.57	103.89	2.7	0.68	117.91	6.7	0.43	110.41	6.6	0.44
5	114.01	6.1	0.50	103.64	2.8	0.71	118.23	6.5	0.41	110.61	6.5	0.55
6	114.24	5.9	0.41	105.05	4.4	0.72	118.35	6.2	0.28	110.64	6.0	0.37
II	114.01	6.1	-	104.19	3.3	-	118.16	6.5	-	110.55	6.4	-
7	114.81	6.3	0.41	105.97	4.8	0.87	119.21	6.6	0.40	110.72	6.2	0.36
8	115.05	6.7	0.44	106.29	5.4	0.66	119.48	6.9	0.37	110.85	6.5	0.25
9	115.34	5.7	0.26	107.17	6.0	0.58	119.66	5.7	0.38	111.07	5.3	0.09
III	115.07	6.2	-	106.48	5.4	-	119.45	6.4	-	110.88	6.0	-
10	115.28	5.0	0.20	106.81	5.4	0.46	119.19	4.6	0.21	111.68	5.1	0.10
11	114.71	4.0	0.20	106.57	5.4	0.33	118.02	3.4	0.06	111.64	3.7	0.04
12	114.22	3.5	-0.16	105.38	4.2	-0.18	117.21	2.6	-0.27	111.74	3.7	-0.06
IV	114.74	4.2	-	106.25	5.0	-	118.14	3.5	-	111.69	4.2	-
2009/1	113.80	2.3	-0.17	104.92	3.3	-0.32	117.06	1.9	-0.36	110.26	1.2	-0.38
2	114.01	1.2	-0.50	104.46	3.0	-0.57	117.32	0.6	-0.63	110.07	0.4	-0.44
3	114.04	0.8	-0.49	104.44	1.6	-0.66	117.15	0.1	-0.58	110.22	0.1	-0.56

Leto	Cene v evro območju											
	Skupni indeks		Blago		Storitve		Osnovna inflacija		Energijska			
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast		
2000	89.7	2.1	90.9	2.2	87.9	1.1	90.5	0.9	83.0	13.2		
2001	91.8	2.4	93.0	1.5	90.1	2.2	92.5	2.0	84.9	2.3		
2002	93.9	2.3	94.5	1.2	92.9	2.7	94.7	1.9	84.4	-0.6		
2003	95.8	2.1	96.2	1.6	95.3	2.0	96.6	1.5	86.9	3.0		
2004	97.9	2.1	97.9	1.8	97.8	2.6	98.5	2.0	90.8	4.5		
2005	100.0	2.2	100.0	2.1	100.0	2.3	100.0	1.5	100.0	10.1		
2006	102.2	2.2	102.3	2.3	102.0	2.0	101.6	1.5	107.8	7.8		
2007	104.4	2.1	104.2	1.9	104.5	2.5	103.6	2.0	110.5	2.6		
2008	107.8	3.4	108.2	4.0	107.2	2.5	106.1	2.5	122.9	11.6		
2008/1	105.8	3.2	105.9	3.7	105.6	2.5	104.3	2.3	117.2	10.7		
2	106.2	3.3	106.2	3.8	106.1	2.5	104.8	2.4	117.3	10.4		
3	107.2	3.6	107.7	4.1	106.5	2.8	105.7	2.7	120.0	11.3		
I	106.4	3.4	106.6	3.9	106.1	2.6	104.9	2.4	118.2	10.8		
4	107.6	3.3	108.4	4.0	106.4	2.3	106.0	2.5	121.2	10.8		
5	108.2	3.7	109.2	4.5	106.8	2.4	106.3	2.6	125.5	13.7		
6	108.6	4.0	109.7	5.0	107.1	2.5	106.4	2.6	128.8	16.1		
II	108.1	3.6	109.1	4.5	106.8	2.4	106.2	2.6	125.2	13.6		
7	108.5	4.1	108.8	5.1	108.1	2.6	106.0	2.6	130.5	17.1		
8	108.3	3.8	108.3	4.6	108.4	2.7	106.4	2.7	126.6	14.6		
9	108.5	3.6	109.1	4.4	107.7	2.6	106.7	2.6	126.2	13.5		
III	108.4	3.8	108.7	4.7	108.1	2.7	106.4	2.6	127.8	15.1		
10	108.6	3.2	109.1	3.5	107.7	2.6	107.0	2.5	122.5	9.6		
11	108.0	2.1	108.3	1.8	107.6	2.6	107.0	2.3	116.5	0.7		
12	107.9	1.6	107.4	0.9	108.5	2.6	107.5	2.2	111.0	-3.2		
IV	108.2	2.3	108.3	2.1	107.9	2.6	107.2	2.4	116.7	2.4		
2009/1	107.0	1.1	106.2	0.2	108.1	2.4	106.3	1.8	111.0	-5.3		
2	107.4	1.2	106.6	0.3	108.7	2.4	106.8	1.8	111.6	-4.9		
3	107.8	0.5	107.3	-0.4	108.6	2.0	107.4	1.6	110.3	-8.1		
I	107.4	0.9	106.7	0.1	108.5	2.2	106.8	1.8	111.0	-6.1		

Leto	Povprečne plače															
	Skupaj bruto				Skupaj neto				Število plačanih ur				BITO plača za plačano uro			
	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast				
2000	790.29	10,6	0,97	497,2	10,5	0,94	173	0	-0,08	4,57	10,8	1,06				
2001	884,65	11,9	0,77	555,55	11,7	0,77	173	0	-0,04	5,11	11,9	0,8				
2002	970,94	9,8	0,77	609,59	9,7	0,78	173	0	0,01	5,62	10	0,76				
2003	1044,11	7,5	0,51	655,38	7,5	0,51	172	-0,6	0,02	6,06	7,9	0,52				
2004	1103,33	5,7	0,48	692,98	5,7	0,51	172	0	-0,03	6,41	5,7	0,5				
2005	1156,88	4,9	0,38	735,63	6,2	0,44	170	-1,2	-0,12	6,82	6,4	0,51				
2006	1212,41	4,8	0,38	773,19	5,1	0,44	170	0	-0,05	7,14	3,2	-0,16				
2007	1284,20	5,9	0,53	834,17	7,9	0,64	170	0	-0,02	7,55	5,7	0,54				
2008	1391,14	8,3		899,65	7,8					8,19	8,5					
2008/1	1326,19	6,1	0,77	864,43	6,0	0,56	176	-0,6	-	7,53	6,1	1,58				
2	1325,73	9,3	1,11	864,5	9,0	0,89	166	3,1	-	7,99	5,9	0,28				
3	1352,87	8,0	0,81	878,73	7,8	0,65	166	-3,5	-	8,14	11,5	2,03				
I	1334,93	7,8	-	869,22	7,6	-	169	-	-	7,89	7,8	-				
4	1354,42	9,5	1,03	879,19	8,8	0,86	171	3,0	-	7,93	6,4	0,92				
5	1360,20	7,6	0,67	882,94	7,4	-0,73	171	-3,4	-	7,93	10,9	0,68				
6	1364,53	8,8	0,70	883,58	8,1	0,74	166	-0,6	-	8,2	9,0	0,18				
II	1359,72	8,6	-	881,90	8,1	-	169	-	-	8,02	8,8	-				
7	1372,46	8,7	0,78	890,24	8,2	0,93	177	2,9	-	7,77	5,6	0,45				
8	1405,00	9,8	0,69	909,12	9,1	0,96	166	-6,2	-	8,48	17,2	0,33				
9	1400,21	11,2	0,72	905,13	10,3	1,13	171	6,2	-	8,2	5,1	-0,06				
III	1392,56	9,9	-	901,50	9,2	-	171	-	-	8,15	9,3	-				
10	1424,08	9,2	0,65	917,64	8,4	1,00	176	0,00	-	8,08	9,3	0,14				
11	1550,29	3,9	-0,22	981,58	3,8	0,16	159	-7,02	-	9,73	11,5	1,84				
12	1457,66	8,6	0,31	938,67	7,8	0,35	176	6,02	-	8,29	2,7	-1,67				
IV	1477,34	7,2	-	945,96	6,7	-	170	-	-	8,70	7,8	-				
2009/1	1416,40	6,8	0,06	917,15	6,1	0,04	-	-	-	8,36	11,0	-0,32				
2	1381,87	4,2	0,02	898,74	4,0	0,01	-	-	-	8,76	9,6	0,72				

Leto	Prihodki javnega sektorja													
	Skupaj				Neposredni davki in ostali prihodki				DDV in trošarine				Carine	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast
2001	8209.60	11.5	1.07	5518.91	14.1	0.95	2566.99	8.3	1.62	123.71	-22.3	130.95	5.9	1.39
2002	9179.63	11.8	0.86	6056.97	9.7	0.75	2966.67	15.6	1.03	130.95	5.9	130.95	5.9	1.39
2003	10089.55	9.9	0.74	6777.88	11.9	0.89	3167.07	6.8	0.78	144.60	10.4	144.60	10.4	0.94
2004	10780.90	6.8	0.55	7347.22	8.4	0.74	3365.61	6.3	0.53	80.70	-44.2	80.70	-44.2	-20.57
2005	11498.58	6.7	0.62	7767.63	5.7	0.43	3691.28	9.7	1.08	39.67	-50.9	39.67	-50.9	10.55
2006	12395.09	7.8	0.48	8461.10	8.9	0.45	3882.81	5.2	0.60	51.06	28.7	51.06	28.7	2.80
2007	13421.12	8.3	0.99	8992.07	6.3	0.88	4312.16	11.1	1.09	116.89	128.9	116.89	128.9	7.95
2008	14682.00	9.4	0.54	9958.52	10.7	0.73	4604.16	6.8	-1.39	120.09	2.77	120.09	2.77	
2008/1	1142.09	6.5	-0.05	717.37	9.4	0.24	418.38	1.8	-0.20	6.35	16.2	6.35	16.2	-11.51
2	1059.46	14.3	0.84	722.52	10.6	0.84	327.62	22.8	1.53	9.32	47.7	9.32	47.7	-3.65
3	1104.94	10.0	0.62	771.94	12.5	1.51	323.08	4.8	-0.87	9.91	2.1	9.91	2.1	-8.05
I	3306.49	10.3	-	2211.83	10.8	-	1069.08	9.8	-	25.58	22.0	25.58	22.0	-
4	1426.26	12.3	2.46	1032.78	8.9	2.37	381.20	22.0	3.75	12.28	41.4	12.28	41.4	-2.47
5	1249.50	8.4	0.25	859.46	8.9	0.64	379.52	7.7	-0.37	10.52	-4.6	10.52	-4.6	-2.29
6	1216.95	29.5	2.14	831.73	24.6	2.5	374.31	43.4	1.42	10.90	1.4	10.90	1.4	2.59
II	3892.71	16.7	-	2723.97	14.1	-	1135.03	24.4	-	33.70	12.7	33.70	12.7	-
7	1307.58	13.4	2.09	846.07	25.3	2.35	451.75	-3.2	1.62	9.76	-15.5	9.76	-15.5	2.33
8	1119.16	-2.9	-1.70	788.41	3.8	-0.31	319.25	-16.8	-4.84	11.50	19.3	11.50	19.3	9.58
9	1214.19	22.8	2.11	801.38	10.5	0.06	403.11	60.4	7.37	9.70	-19.4	9.70	-19.4	4.18
III	3640.93	11.1	-	2435.86	13.2	-	1174.11	13.5	-	30.96	-5.2	30.96	-5.2	-
10	1300.18	3.9	0.61	814.03	9.5	0.18	475.93	-4.3	1.06	10.23	-1.9	10.23	-1.9	4.27
11	1194.45	-2.2	-2.66	834.60	7.6	-0.78	350.15	-19.7	-6.29	9.69	6.4	9.69	6.4	-1.6
12	1348.01	4.6	-1.60	938.23	2.9	-1.87	399.85	9.6	-1.31	9.93	-18.6	9.93	-18.6	-3.43
IV	3842.64	2.1	-	2586.86	6.7	-	1225.93	4.8	-	29.85	-4.7	29.85	-4.7	-
2009/1	1150.08	0.7	-2.43	768.43	7.1	-0.94	375.33	-10.3	-5.26	6.33	-0.3	6.33	-0.3	-7.06
2	1026.37	-3.1	-1.86	748.21	3.6	-1.08	270.05	-17.6	-4.21	8.10	-13.0	8.10	-13.0	-2.50
3	1078.08	-2.4	-1.69	745.08	-3.5	-1.81	324.92	0.6	-1.66	8.08	-18.5	8.08	-18.5	-10.29
I	3254.53	-1.6	-	2261.72	2.4	-	970.30	-9.1	-	22.51	-10.6	22.51	-10.6	-
4	1137.47	-20.2	-4.69	724.35	-29.9	-8.33	400.74	5.1	5.99	12.37	0.7	12.37	0.7	1.76

Prispevkí za socialno varnost

Leto	Skupno			Zdravstveno zavarovanje			Pokojninsko zavarovanje			Zaposlovanje		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2000	2796,62	11,2	0,99	1091,29	11,9	1,04	1691,73	10,7	0,95	13,59	10,7	1,37
2001	3180,6	13,7	0,94	1241,73	13,8	0,98	1923,28	13,7	0,91	15,59	14,7	0,97
2002	3509,84	10,4	0,75	1390,79	12	0,82	2101,89	9,3	0,71	17,16	10,1	0,76
2003	3806,48	8,5	0,62	1513,32	8,8	0,68	2274,62	8,2	0,59	18,54	8	0,56
2004	4076,46	7,1	0,63	1620,14	7,1	0,61	2436,45	7,1	0,64	19,87	7,1	0,73
2005	4350,95	6,7	0,47	1743,2	7,6	0,42	2586,66	6,2	0,5	21,1	6,2	0,42
2006	4588,9	5,5	0,5	1822,72	4,6	0,56	2743,76	6,1	0,47	22,43	6,3	0,28
2007	4972,19	8,4	0,79	1968,62	8	0,76	2979,11	8,6	0,81	24,45	9	0,95
2008	5496,23	10,5	-	2169,86	10,2	-	3300,93	10,8	-	27,11	10,9	-
2008/1	426,03	9,9	0,40	168,53	8,9	0,12	255,25	10,7	0,63	2,25	-5,3	1,57
2	433,51	10,8	1,22	172,48	10,3	1,11	258,82	11,6	1,23	2,21	-24,6	0,72
3	440,96	11,2	1,16	174,04	10,7	1,05	264,72	11,4	1,25	2,20	25,6	1,03
I	1300,50	10,6	-	515,05	10,0	-	778,79	11,2	-	6,66	-1,4	-
4	450,86	12,1	1,14	177,12	10,8	0,97	271,84	12,6	1,27	1,89	125,9	2,23
5	447,89	11,2	1,05	176,63	10,7	1,03	269,00	11,5	1,12	2,26	15,5	0
6	452,07	9,8	0,82	177,75	9,3	0,84	273,79	10,9	1,00	2,20	9,5	-0,11
II	1350,82	11,0	-	531,50	10,3	-	814,63	11,7	-	6,35	50,3	-
7	456,85	11,6	0,88	179,00	10,8	0,86	275,62	12,0	0,90	2,24	13,2	-0,19
8	447,52	9,5	0,65	176,55	9,2	0,71	268,75	9,7	0,56	2,21	10,8	-0,22
9	464,58	12,5	0,79	182,21	11,5	0,78	280,07	13,2	0,79	2,30	15,2	-0,25
III	1368,95	11,2	-	537,76	10,5	-	824,44	11,6	-	6,75	13,1	-
10	467,24	12,3	0,80	183,40	11,7	0,75	281,41	12,7	0,72	2,42	17,4	-0,24
11	480,63	10,9	0,82	196,63	13,0	1,57	281,65	9,5	0,29	2,35	13,0	-0,27
12	528,09	5,7	-0,32	205,51	6,3	0,01	320,00	5,3	-0,53	2,57	4,1	9,85
IV	1475,96	9,6	-	585,54	10,3	-	883,06	9,2	-	7,34	11,5	-
2009/1	468,03	9,9	0,29	185,13	9,8	0,17	280,55	9,9	0,44	2,35	4,55	-0,04
2	460,10	6,1	-0,05	183,17	6,2	-0,06	274,71	6,1	0,02	2,22	0,68	-5,01
3	464,10	5,2	-0,10	183,94	5,7	-0,09	277,86	5,0	-0,11	2,30	4,33	-1,50
I	1392,22	7,1	-	552,24	7,2	-	833,11	7,0	-	6,87	3,2	-
4	469,73	4,2	-0,08	186,54	5,3	-0,05	280,92	3,3	-0,19	2,28	20,59	5,22

Leto	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Kreditni in depoziti		Depoziti podjetjem		Depoziti prebivalstva	
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
1999	2596	13.4	1388	37.5	2088	6.3	5231	13.3		
2000	3441	18.1	1779	14.6	2132	2.1	5933	13.4		
2001	4497	16.6	2059	3.2	2308	8.3	7055	18.9		
2002	5412	11.0	2317	3.7	2605	12.9	8528	20.9		
2003	6371	10.3	2602	5.2	2707	3.9	9184	7.7		
2004	7788	17.1	3111	14.5	2816	4.0	9605	4.6		
2005	9599	22.5	3873	23.7	3085	9.6	10316	7.4		
2006	11784	22.8	4871	25.8	3299	6.9	10940	6.0		
2007	15292	29.8	6117	25.6	3647	10.5	12003	9.7		
2008	19438	28.0	7443	22.4	3735	2.4	13237	10.3		
2008/1	17897	35.45	6918	27.45	3849	11.0	12668	9.87		
2	18100	34.55	7009	27.72	3678	7.9	12769	9.58		
3	18316	33.10	7133	26.61	3669	1.9	12929	10.92		
4	18718	31.86	7235	25.89	3667	4.9	13029	11.74		
5	18990	29.12	7318	24.20	3635	2.0	13215	11.46		
6	19444	28.84	7409	23.18	3747	4.6	13325	10.38		
7	19782	26.79	7521	22.15	3810	2.6	13283	8.74		
8	20006	24.59	7603	20.24	3668	-4.4	13393	9.44		
9	20296	24.55	7705	19.12	3898	3.5	13541	10.13		
10	20577	23.86	7857	18.94	3753	-2.2	13399	9.09		
11	20541	20.14	7785	13.98	3658	-1.4	13556	13.05		
12	20600	18.30	7827	14.80	3800	0.7	13737	9.18		
2009/1	20906	16.25	7831	13.20	3687	-4.2	13867	9.46		
2	20993	15.43	7852	12.03	3695	0.5	14044	9.99		
3	20863	13.91	7868	10.30	3732	1.7	14046	8.64		

